

ธาตุรู้ธาตุไม่รู้

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๕

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากุด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจนะ ตั้งใจฟังธรรม เราเกิดมามีวาสนามาก เราเกิดมามีวาสนาเพราะการเกิด
เนี่ย การเกิดร่วมสมัย เวลาในพระไตรปิฎกเห็นใหม่ กึ่งกลางพุทธศาสนา ศาสนาจะ
เจริญอีกหนหนึ่ง คำว่าศาสนาเจริญ เจริญที่ไหน เจริญที่ใจของครูบาอาจารย์เรา ครูบา
อาจารย์นะ ท่านคั้นคว้ำของท่าน ท่านสมบุกสมบันของท่านมานะ แล้วเราเกิดร่วมสมัย
เหมือนคนไข้เกิดมาพร้อมมีหมอรักษา นี่ ศาสนธรรมไง

ธรรม ธรรมกับสภาวะธรรมต่างกันนะ ธรรมเป็นสัจจะความจริง อย่างเช่น ผู้ใด
เห็นธรรมผู้นั้นเห็นตถาคต สภาวะธรรมอันนี้ธรรมของผู้ที่ได้ธรรม สภาวะธรรม ทำใจให้
เป็นธรรมไง แต่สภาวะของมาร อย่างพวกเรา สภาวะเกิดดับ ความกระทบเป็น
สภาวะธรรม ไม่ใช่ธรรมเห็นใหม่ ถ้าเป็นธรรมมันเป็นการคงที่ไงเห็นใหม่ เป็นอรูป
ธรรม อรูปธรรม คือสภาวะที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง สิ่งนั้นจึงเป็นธรรม ธรรมอันนี้ยัง
มีหยาบ มีละเอียด เป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป

แต่สภาวะที่เราเป็นอยู่ ในปัจจุบันเนี่ย เราเกิดมามีอำนาจวาสนา แต่เพราะว่า
ความคิดของกิเลสไง กิเลสอ้างธรรมนะ เนี่ยอ้างธรรมเห็นใหม่ ดุสิ แต่ชาวพุทธก็บอกว่า
เขาก็ทำดีอยู่แล้ว ทำไมเขาต้องไปวัด คนที่ไปวัดเป็นคนที่มีปัญหาเห็นใหม่ องค์กรสมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้ปล่อยวาง ก็ปล่อยวางหมดแล้ว ไม่ทำสิ่งใดผิดเลย มีแต่ทำคุณ
งามความดีทั้งนั้นเลย ทำไมต้องไปทรมาน เห็นใหม่ อ้างธรรมไง องค์กรสมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้ปล่อยวาง อยู่เป็นความว่าง เราก็ว่างกันแล้วเห็นใหม่ ความว่าง ว่าง
แบบไม่ทำอะไรเลย ว่างแบบไหน ว่างแบบปฏิเสธ ปฏิเสธต่างๆ เห็นใหม่

เขาเกิดมาเหมือนเรา เราก็บอกว่าเราเกิดมา เรามีอำนาจวาสนา คนที่มีอำนาจวาสนา
เกิดมาเห็นใหม่ เกิดมาในโลก เหมือนกับไก่ได้พลอย เขาเกิดมาพบพุทธศาสนา เขาไม่
สนใจในศาสนา เขาไปสนใจในชีวิตประจำวันเขาไง เขาก็บอกว่าเขาทุกข์ เขายาก เขาเกิด
มามีแต่ความลำบากลำบาก สิ่งทีลำบากลำบาก นี่กรรมพาเกิดนะ สิ่งทีกรรมพาเกิด คนเกิด

มาในโลกนี้ เกิดมาในโลกนี้เกิดทุกๆ คน คนนะไม่ใช่เมล็ดพันธุ์พืชเห็นใหม่ ดูข้าวดี ดูข้าว ดูผลไม้ เป็นไง เนี่ย ข้าวเวลาหน้าหนึ่งเขาเกี่ยว มันก็ล้านล้านเมล็ดละเห็นใหม่ มันเสมอกันมันเหมือนกัน ทั้งๆ ที่ข้าวจะ มันจะมีเมล็ดลึบ มันจะมีข้าวที่ว่าสมบูรณ์ ไม่สมบูรณ์เห็นใหม่ นั่นก็เป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิต

เราเป็นมนุษย์ คนมันมีชีวิตเห็นใหม่ ถ้าเรามีชีวิต เราจะต้องภูมิใจกับการเกิด การเกิดเห็นใหม่ เทวดา อินทร์ พรหม เวลาเขาหมดอายุขัยของเขา เขาเกิดไปเป็นมนุษย์ เวลาผู้ที่เป็นสัตว์นรกเห็นใหม่ คนทำบาปอกุศล ตกนรกอเวจีเห็นใหม่ เวลาพ้นจากกรรมขึ้นมา พวกมนุษย์เป็นสัตว์คนรก ก็มาเป็นเปรต เป็นสัตว์เดรัจฉาน ก็มาเกิด เป็นมนุษย์เห็นใหม่

สิ่งที่เกิดเป็นมนุษย์ เนี่ย คนเหมือนกัน แต่ความหมายความรู้สึกของใจต่างกัน ความรู้สึกของใจ ใจที่มีความรู้สึกเห็นใหม่ มีความรู้สึก มีการแสวงหา แสวงหาวัตถุ แสวงหาโลกธรรม ๘ กับแสวงหาธรรม สิ่งที่แสวงหาสิ่งจะความจริง สิ่งที่เป็นแก้วแหวนเงินทอง เป็นเพชรนิลจินดา เป็นสมบัติทั้งหมดเลย แล้วเขาแสวงหาสิ่งนั้นเห็นใหม่ แล้วก็เกิดมาเป็นมนุษย์เห็นใหม่ เราก็บอกว่า เนี่ยปล่อยวาง องค์กรสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้วาง ก็ปล่อยวางกันแล้ว จะต้องไปทำให้ลำบาก ลำบากกันทำไมเห็นใหม่ เพราะความคิดของเขาคิดโดยกิเลสเห็นใหม่

ถ้าคิดโดยธรรม เราบอกเราเกิดมาแล้ว เรามีอำนาจวาสนาเพราะเรามีศรัทธามีความเชื่อ มีศรัทธาความเชื่อ ศรัทธาเห็นใหม่ ศรัทธาความเชื่อเราก็เข้าไปแสวงหาแสวงหาด้วยการอะไร ด้วยการ สละทาน ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้ามีการสละทานเห็นใหม่ ผ่านการฝึกฝนใจขึ้นมา เพราะใจที่มันดี มันมีการเสยสละ สิ่งที่เสยสละขึ้นมาเป็น เพื่อใคร ก็เพื่อหัวใจดวงนี้

ผู้ให้ ผู้ให้เป็นผู้ที่ได้ผลประโยชน์ทั้งหมด โลกเขามองว่าเป็นผู้รับเห็นใหม่ ผู้รับเป็นสิ่งที่ได้สิ่งที่เป็นวัตถุมาจากเรา แต่เขาไม่เห็นคุณค่าของใจเลย คุณค่าของใจเห็นใหม่ ผู้ให้ต้องมีเจตนา ต้องมีความคิดอ่านเป็นกุศล ต้องมีหัวใจที่ประเสริฐกว่า เสยสละสิ่งในโลกเขาหวงแหนกัน แต่เพราะเขาทนทุกข์ทนยาก เขาได้สิ่งของเราไปนะ คนเราเห็นใหม่ ถ้าเป็นผู้ที่ตกยาก เวลาผู้ตกยากเนี่ยจิตใจเขาสูงส่งนะ แต่เขาตกยาก คราวที่เขาตกยาก คราวที่เขาเกิดกรรมของเขาแล้ว เราช่วยเหลือเขา ช่วยเหลือเขา สิ่งนี้ฝังใจนะ เรื่องของ

กรรม มันมีสภาวะแบบนั้นนะ กรรมเกิดกับทุกๆ คน กรรมเกิดจากการกระทำ ในเมื่อมีการเกิด มีการตายอยู่ ใจต้องมีกรรมเห็นใหม่

แล้วเราออกประพาศปฏิบัติ ออกแสวงหาเห็นใหม่ ถึงบอกว่าเวลาออกปฏิบัติ ถ้าโลกเขามีความคิดเป็นอย่างนั้น แล้วเวลาเราปฏิบัติแล้วเห็นใหม่เราเป็นพระคุณเจ้า เราเป็นนักบวช เราเป็นผู้ประพาศปฏิบัติ ก็บอกว่า เวลาปฏิบัติไปก็สักแต่ว่า สิ่งที่มีเป็นสักแต่ว่า ไม่ได้นะ ร่างกาย ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง มันเป็นของสักแต่ว่า มันจะเป็นของสักแต่ว่าได้ยังไง มันเป็นของเรานะ ถ้ามันปฏิเสธสิ่งนั้น มันก็เหมือนกับเราเห็นว่าชีวิตเราเหมือนกับข้าวเม็ดหนึ่งห่อ

ชีวิตของเราเสมือนกับผลไม้ ผลไม้ผลหนึ่งห่อ มันไม่ใช่ห่ออก ผลไม้นั้นมันยัง... เวลามันแก่เนาะ แล้วเราเอาไปเพาะ มันเกิดได้เห็นใหม่ สิ่งที่เกิดได้ แต่เขาไม่มีวิญญูณครอง สิ่งที่เขาใช้ชีวิตแต่ไม่มีวิญญูณ เขาไม่ได้ประโยชน์ของเขา

เราเป็นสิ่งที่ใช้ชีวิตเห็นใหม่ แล้วมีวิญญูณครอง เพราะปฏิสนธิจิต จิตเวลาที่ปฏิสนธิเห็นใหม่ เกิดในวิญญูณ เกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม จิตดวงนี้มันไม่เคยตาย เวลาทุกข์ยากเห็นใหม่ ตกนรกอเวจี ทุกดวงใจเคยผ่านวิญญูณมานะ สิ่งที่ผ่านมาวิญญูณ มามันฝังลงที่ใจ สิ่งที่ฝังลงที่ใจ มันถึงเป็นจริตเป็นนิสัย เป็นการแสดงออกของจิตดวงนั้นไง

การแสดงออกนะ กรณีถ้าเราเคยผ่านสวรรค์ เคยผ่านสิ่งที่เราฝึกฝนมาเห็นใหม่ มันจะยับยั้งชั่งใจได้ไง เราจะมีสติ เราจะมีสัมปชัญญะเห็นใหม่ อย่างคนที่ตกใจง่าย คนที่..สิ่งต่างๆ สิ่งนี้มันมีการฝึกฝนมาทั้งนั้นนะ แล้วมันมีวิญญูณครองใจ แล้วมันปฏิบัติธรรม ปฏิบัติที่ไหนละเห็นใหม่

คนตายเวลาตายไปแล้ว เนี่ยร่างกายเห็นใหม่ ว่าเป็นอริยสัจ กายนี้เป็นอริยสัจ กายนี้เป็นสิ่งที่ว่าเป็นอริยสัจ เป็นการพิสูจน์ เวลาพระเราไปเที่ยวป่าช้าก็ไปดูกายนี้แหละ เห็นใหม่ สิ่งที่เป็นพิจารณากาย กายในป่าช้า กายที่คนเขาตายแล้ว แต่คนที่ไปพิจารณา พระที่ไปพิจารณากาย จนถึงเป็นพระอรหันต์ก็มีนะ นี่กายนอกนะ ถ้าเป็นกายในละ เนี่ยการพิจารณากายของเรา การฝึกฝนของเรา สิ่งนั้นมันเป็นของเราก่อนสิ เราจะปฏิเสธว่าสิ่งนั้นก็ไม่ใช่ของเรา สิ่งนั้นก็ไม่ใช่ของเราเห็นใหม่ มันก็เหมือนกับเราที่ทางคฤหัสถ์ เขาว่ากันเห็นใหม่ ว่าง พระพุทธเจ้าสอนให้ปล่อยวาง ฉันก็ปล่อยวางแล้ว

นี่เริ่มต้นปฏิบัติก็สิ่งนี้ว่างเห็นใหม่ สิ่งนี้เป็นสักแต่ว่า มันไม่เป็นสักแต่ว่าหรือ
 สิ่งนี้เป็นเรา เพราะกรรมพาเกิด ถ้าเราแปลว่าเป็นสักแต่ว่า ของสักแต่ว่าเห็นใหม่ มัน
 เป็นการปฏิเสธนะ การปฏิบัติธรรมต้องให้รู้แจ้ง ไม่ใช่การปฏิเสธ ถ้าเป็นการปฏิเสธว่า
 สิ่งนั้นไม่ใช่เรา สิ่งนั้นไม่ใช่เรา เราปฏิเสธตั้งแต่เริ่มต้นเห็นใหม่ สิ่งนั้นเป็นเราต้องเป็น
 เราก่อน สิ่งที่เป็นเรา เราถึงออกประพฤติปฏิบัติ มันถึงจะเป็นประโยชน์กับเราเห็นใหม่

ถ้ามันปฏิเสธสิ่งที่ว่า เหมือนกัน คนเกิดมาต้องเหมือนกันสิ คนเกิดมาก็ต้อง
 เหมือนข้าวลี เกิดมาแล้วเป็นข้าวเหมือนกันเห็นใหม่ แต่คนเกิดมามันไม่เหมือนกันนะ
 คูลี คูอย่างที่ว่าเกิดมา คนที่มีกุศล เกิดมามีความสุข มีความสมบูรณ์ของเขา คนที่เกิดมา
 ทุกข์มายากเห็นใหม่ การเกิดเห็นใหม่ การเกิดแต่ละภพแต่ละชาติ แล้วการเกิดมาก็สูง ๆ
 ต่ำ ๆ อย่างนี้ตลอดไป

สิ่งที่เกิดสูง ๆ ต่ำ ๆ มาจากไหน มาจากการกระทำของเราเห็นใหม่ คุณะในสมัย
 พุทธกาล เวลาพระสารีบุตรออกจากสมบัติเห็นใหม่ ชาวนาทุกข์จนเงี้ยวใจออกไถนาอยู่
 ขณะที่เขาไถนาอยู่ เขามาส่งอาหารเช้า เขาบอกเนี่ยถ้ามีส่งอาหารมา เขาต้องโกรธมาก
 เขาจะทำร้ายคนที่ส่งอาหาร แต่ขณะที่ว่าพระสารีบุตร ออกสมบัติมาเห็นใหม่ เขาเห็น
 พระสารีบุตร มีความศรัทธาเห็นใหม่ เวลาพระสารีบุตรมาเนี่ยอาหารก็มาพอดี ถวาย
 พระสารีบุตรไปหมดเลย

สิ่งที่ถวายพระสารีบุตรออกจากสมบัติ เวลาพระสารีบุตรให้พรแล้วนะออกไป
 ไถนา เนี่ย กำลังไถนาไป แผ่นดินพลิกออกมาเป็นทองคำทั้งนั้นเลย เนี่ยเพราะอะไร
 เพราะเขาสละชีวิตของเขา เนี่ย คนเรานะ เวลาหิวอาหารแล้วออกกำลัง ทำงานหนักเนี่ย
 มันตายได้ เขาตายถ้าตายนะ ขณะที่เขาถวายเนี่ยเขาถวายด้วยความศรัทธา แล้วพระสารี
 บุตรออกจากสมบัติพอดีเห็นใหม่ เนี่ย การกระทำเห็นใหม่ เราทำตรงไหน เนี่ย กรรม
 เราจะรู้หรือไม่รู้ เห็นใหม่

การทำบุญของเรา ในศาสนาพุทธจึงสอนว่า เนื่อนาบุญ ถ้าเนื่อนาบุญที่ดี การ
 ถวายทานของเราจะเกิดประโยชน์มาก สิ่งการถวายทาน มีทาน ทำทานขนาดไหน มีศีล
 บริสุทธ์ขนาดไหน จะมีสมาธิขนาดไหน ถ้าไม่มีปัญญาขึ้นมาเห็นใหม่ การจะชำระกิเลส
 มันต้องใช้ปัญญา ถ้าปัญญาของเราขึ้นมาเนี่ย ปัญญาของเราในการประพฤติปฏิบัติ เราถึง

บอกว่าเรามีอำนาจวาสนาใจ เราเกิดมาพบครูอาจารย์ ครูบาอาจารย์ที่การประพฤติปฏิบัติมา สิ่งที่ประพฤติปฏิบัติมา เนี่ยมันสมบุญสมบั่นนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญานการมาเป็นพระโพธิสัตว์เนี่ย เป็นชาติสุดท้าย ชาติสุดท้ายนะบารมีเต็มเปี่ยมมาตลอดเลย ขณะที่ออกประพฤติปฏิบัติเห็นใหม่ ยังต้องทดสอบกับลัทธิต่าง ๆ ทดสอบกับโลกทั้งหมด ๖ ปีนะ ๖ ปีเนี่ย สมบุญสมบั่นขนาดไหน การสมบุญสมบั่น การประพฤติปฏิบัติอย่างนั้น เพื่ออะไร เพื่อจะพ้นจากกิเลสนี้ไง เวลาอัสวักขยญาณเกิดมาทำลายกิเลสในหัวใจออกไปแล้วนะเนี่ย เสวยวิมุตติสุขเห็นใหม่

วิมุตติสุข สิ่งทีวิมุตติสุขเนี่ย เป็นปรมัตถธรรม ปรมัตถธรรม เห็นใหม่ ถึงว่าเมื่อสรรพสิ่งโลกนี้มันเป็นเนี่ย ภารา หเว ปัญจัก ชันธา ชันธถึงเป็นสักแต่ว่า ฟิงว่าเป็นสักแต่ว่า เนี่ยมนุษย์เข้าใจ ต้องรู้แจ้ง ถึงจะเป็นสักแต่ว่า แต่ของเราประพฤติปฏิบัติเนี่ย เรายังไม่ทำอะไรกันเลย เราก็บอกสักแต่ว่าแล้ว ถ้าสอนนี้เป็นสักแต่ว่า เห็นใหม่ ถึงไม่เห็นกาย ถึงไม่เห็นกายเลย

สิ่งนี้เป็นการเป็นธรรมชาติของการเกิด ธรรมชาติของการเกิดนะ คุณิ คุณพรหม เห็นใหม่ พรหมเขาผัสสอาหาร เนี่ย เป็นเทวดาเนี่ย วิญญาณาหารเนี่ย ของเขาเป็นกายทิพย์นะ สิ่งที่เป็นกายทิพย์ของเขา ไม่เหมือนกับมนุษย์เรา เวลามนุษย์ของเราเห็นใหม่ มนุษย์เรามีขันธ ๕ เนี่ยธาตุ ๔ และขันธ ๕ ธาตุ ๔ และขันธ ๕ เนี่ย มันเป็นธรรมชาติของมนุษย์เห็นใหม่

ดูสัตว์สิ สัตว์มันก็มีของมันเหมือนกัน สัตว์นี้ะ มันก็มีชีวิตของมัน มันก็มี ความคิดของมันเหมือนกัน แต่มันไม่เหมือนเรา มันไม่มีปัญญาเหมือนเราเห็นใหม่ แล้ว ภูต ผี ปีศาจ เราเชื่อใหม่ว่ามี ถ้าภูติ ผี ปีศาจ ไม่มีเนี่ย เวลาจิตวิญญาณไม่มี แล้วความรู้สึกของเราใหม่ ความรู้สึกของเราเนี่ยมี เนี่ย ขณะที่เกิดอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ เห็นใหม่ คิดคิดชั่วเห็นใหม่ มนุสสเปรโตเนี่ย คิดทำความชั่ว เนี่ยเป็นเปรตเห็นใหม่ ทั้งๆ ที่เรายังไม่ตายใจ

ขณะอารมณ์ความรู้สึกของเราเนี่ย เนี่ยสภาวะธรรม สภาวะธรรมเนี่ยอยู่ที่ไหน อยู่ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม แล้ววางไว้เห็นใหม่ว่ามนุษย์คิดดีเนี่ย มนุสสเรจจาโนเนี่ย มนุสสเปรโต มนุสสเทโวเห็นใหม่ ทำดี ทำชั่วเนี่ย มันเกิดจากสภาวะจาก

ภายใน เกิดจากสภาวะภายในเนี่ย ถ้าเราควบคุมอย่างนี้ได้เนี่ย เนี่ย การประพฤติปฏิบัติ มันอยู่ตรงนี้ไง การงานของใจ

เวลาทางโลกเห็นใหม่ ผู้ที่บริหารเห็นใหม่ ไปใช้ความคิด ความคิดของเขา เขาบริหารเนี่ย เขาต้องรับผิดชอบมาก แต่เวลาคนที่ทำงานเห็นใหม่ ทำงานอวบน้ำเหงื่อต่างน้ำ เนี่ย เขาใช้กำลังกายของเขา เนี่ย สิ่งที่เขาทำงานของเขาเนี่ย เขาทำงานเพื่อใครล่ะ ก็ทำงานเพื่อตัวเองใช่ไหม ทำงานเพื่อประโยชน์ตัวเอง เนี่ย สิ่งที่เขารับผิดชอบต่อคนต่างๆ กัน

เวลาประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน ในการที่เราประพฤติปฏิบัติเราก็ใช้ความคิดของเรา เห็นใหม่เนี่ย ถ้าผู้ที่เราไม่มีผ่านครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ของเรา เนี่ยเข้าไปไม่ถึงธรรมเห็นใหม่เนี่ย ความคิดก็เป็นความคิด เหมือนคนที่อวบน้ำเหงื่อต่างน้ำเนี่ย ใช้แต่กำลัง ใจ ใช้แต่ความคิดของโลก คิดแต่สภาวะแบบนั้น แต่ถ้าคนที่เคยผ่านงานมาแล้วนะ เวลาเราทำงาน หน้าที่ของเราก็ทำตามหน้าที่การงานนั้น แต่ถ้าเราไปบริหารของเราขึ้นไป เนี่ย เราจะเห็นเลยว่าการทำงานนั้นได้ผลตอบแทนเท่าใด แต่ถ้าเราเป็นฝ่ายบริหารเห็นใหม่ เราควบคุมเป็นเจ้าของบริษัทเห็นใหม่ เราตั้งบริษัท เราต้องตั้งสมาชิกของเราให้ได้ก่อน

ถ้าเรามีสมาธิของเราเนี่ย ชาติรู้ เวลาจิตสงบเข้ามาเนี่ย สักแต่ว่ารู้ ได้ทำความสงบของใจ ถ้าจิตมันสงบลึกๆ เนี่ย มันปล่อยวางกายได้เลย ปล่อยวางกายเห็นใหม่ เวลาขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปนาสมาธิเห็นใหม่ เนี่ย พอสักแต่ว่ารู้ สักแต่ว่าเลย กายนี้ปล่อย มันไม่ได้ปล่อยด้วยปัญญา มันปล่อยด้วยอำนาจของการสมาธิเห็นใหม่ มันปล่อยด้วยความที่จิตมันหดตัวเข้ามา สิ่งที่ยึดตัวเข้ามาอย่างนี้ เนี่ยมันยังไม่เห็นกายเลย ชาติรู้เห็นชาติไม่รู้

ถ้าชาติรู้จะจิตมันสงบเข้ามา ชาติรู้ จิตนี้เป็นธาตุ ชาติรู้ แต่ชาติรู้เนี่ยมันมีวิชา สิ่งที่เป็นวิชาเนี่ยมันก็เป็นสายนะ ธาตุ ๔ กับขันธ ๕ ธาตุ ๔ และขันธ ๕ ธาตุคือร่างกายของเรา ขันธ ๕ คือเรื่องของนามธรรม เนี่ย ธาตุ ๔ ขันธ ๕ มันเป็นธรรมชาติเป็นส่วนหนึ่งของเขา แต่ตัวจิตล่ะ ถ้าจิตสงบเข้ามา มันถึงจะเป็นตัวจิตนะ ถ้าจิตสงบเข้ามา จิตสงบปล่อยวางเข้ามาเนี่ย สักแต่ว่าอย่างนี้ เดี่ยวก็คลายตัวออกมา มันก็มีความยึด มันถือมันอย่างเดิม จิตมันจะทุกข์ยากนะ ความทุกข์ของใจเห็นใหม่

ความทุกข์ของกาย หิวกระหายเนี่ยเป็นความทุกข์ของกาย สิ่งที่เป็นความทุกข์ของกายใครก็มี สิ่งต่าง ๆ เห็นใหม่ เวลาสัตว์เห็นใหม่ เวลาเจ็บไข้ มันเจ็บ ความจริงเขาไปเที่ยวเข้าป่าล่าสัตว์ มันเจ็บเห็นใหม่ มันทุกข์ของมันนะ มันทำร้ายคน ไม่เอา ไม่ไว้หน้าใครเลยเห็นใหม่ นี่ก็เหมือนกัน เวลาร่างกายหิวเวลากระหาย ยิ่งถ้าหิวกระหายขนาดไหน เนี่ยทุกข์กาย ทุกข์ใจละทุกข์ใจ อิมหน้าสำราญขนาดไหน มั่งมีศรีสุขขนาดไหน ใจมันก็ทุกข์เห็นใหม่ ทุกข์ใจเนี่ย มันไม่เกี่ยวกับสิ่งที่ว่า เรื่องปัจจัยเครื่องอาศัย

ปัจจัยเครื่องอาศัย ถ้าคนมีสติปัญญามันนะ คูสิ เวลานั้นกบวชเรา พระเราเห็นใหม่ มีบริวาร ๘ สิ่งทีบริวาร ๘ เป็นความจำเป็นของการดำรงชีวิตเห็นใหม่ ถ้าไม่มีบริวาร ๘ เนี่ย ซึ่งเครื่องอาศัย บาตรเนี่ย เพื่อจะหาอาหารมาเลี้ยงชีพ เนี่ย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรคต่าง ๆ เนี่ย สิ่งนี้แสวงหามาด้วยปัจจัยเครื่องอาศัย สิ่งทีอาศัยชีวิตนี้เพื่ออะไรละ เพื่อการประพฤติปฏิบัติไ้ เรารักษาชีวิตไว้ละ เนี่ยเวลาประพฤติปฏิบัติเรารู้สึกแต่ว่า สิ่งใด ๆ ก็ไม่มีเห็นใหม่ ปรมัตถธรรม สิ่งที่เป็นปรมัตถธรรมเห็นใหม่

คนเราเกิดมามีพ่อมีแม่ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนี่ย พระเจ้าสุทโธทนะเป็นพ่อ พระนางสิริมหามายาเป็นแม่เห็นใหม่ เนี่ย มีพ่อ มีแม่ แล้วเราเกิดในธรรมละ เวลาเราเกิดในธรรมมันต้องมีสถานที่ มันก็ต้องมีการกระทำเห็นใหม่ สถานที่ไม่มีการกระทำ คูสิ เวลานั้นน้ำร้อนน้ำเย็นเห็นใหม่ น้ำเนี่ยร้อน เรารู้ว่าน้ำร้อน น้ำเย็น แต่เราไม่ได้เอามือไปจุ่มมา มือเนี่ยเราชুবลงไปใต้น้ำร้อนสิมันพอง สิ่งทีเวลามันพองขึ้นมามันเจ็บปวดขึ้นมา ความรู้สึกเนี่ยมันเกิดขึ้นมา มือเย็นเห็นใหม่ เวลาเราคิดว่าน้ำเย็นมันจะเย็น แต่เนี่ยเรารู้สึกมาแล้ว เนี่ย เรารู้ว่าน้ำร้อน น้ำเย็น แล้วเราไม่ยอมทำสิ่งใดเลย มันถึงได้ชนะกิเลสไม่ได้ไ้

ธาตุรู้มันไม่เห็นธาตุไม่รู้ สิ่งทีมันคิดว่ามันเป็นสักแต่ว่าเนี่ย มันเป็นการปฏิเสธ สิ่งทีปฏิเสธเห็นใหม่เนี่ย โลกนี้ไม่มี เนี่ยธาตุนี้สักแต่ว่า สักแต่ว่าเพราะอะไร เพราะมันมีสติอยู่ มันก็ควบคุมใจได้ พอควบคุมใจได้ก็คิดว่าสิ่งนี้เป็นธรรมไ้ ไม่ใช่หรือ สิ่งทีเป็นธรรมเนี่ย คิดเหมือนโลกเขา โลกเขาเห็นใหม่ ปล่อยวาง ปล่อยวาง สิ่งใด ๆ ก็ปล่อยวาง มันปล่อยวางทีปาก เวลานั้นเกิดทุกข์ยากขึ้นมา ทำไมมันไม่ปล่อยวางละ ทุกข์ใจขึ้นมาปล่อยวางให้ไ้สิ ปล่อยวางไม่ได้หรือ

ถ้าปล่อยวางไม่ได้เห็นไหม เนี่ย ขณะที่ปล่อยวางไม่ได้ มันหลอกตัวเองไม่ได้ สิ่ง
ที่สั่งจะความจริงมันเป็นเรื่องของใจ ถ้าเรื่องของใจเนี่ย มันสะสมลงที่ใจทั้งหมดเลย แต่
สิ่งที่ข้างนอกเขาอวดกัน เห็นไหม เป็นโหวหาร สิ่งที่เป็นโหวหารนะ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ
ไม่เข้าใจ คุณนะ เวลาเราทำงานของเราเป็นนะ แล้วถ้าคนทำไม่เป็นมาทำงานแทนเรา เรา
มองเห็นออกหมดละ ถ้าเราทำงานเป็น หยิบจับสิ่งใด ๆ ต้องถูกต้องแล้วควรจะสมควร
ไม่ทำลายตัวเอง แต่ถ้าทำงานไม่เป็น แต่ถ้าคิดว่าเป็นหยิบจับสิ่งใด มันจะมีความผิด
พลาด แล้วงานนั้นจะไม่เป็นงาน

เนี่ยน่าสังเวชตรงนี้ ตรงที่เราเป็นชาวพุทธ เกิดมาพบพุทธศาสนา แล้วเจอครูเจอ
อาจารย์นะ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านบุกเบิกนะ กว่าจะบุกเบิกได้ คุณสิ ใครบ้างไม่มี
ความล้มเหลวเสีย ใครบ้างศึกษาแล้วยิ่ง ศึกษา ยิ่งงเห็นไหม เพราะอะไร เพราะมันมีกิเลส
ไงละ มันมีกิเลส มันมีวิชาอะไร สิ่งที่เกิดสอวิชาเนี่ย มันควบคุมไม่ได้ ยิ่งควบคุม
ไม่ได้นะ ถ้าจิตเราไม่ได้สร้างสมบุญญาธิการมา มันจะบังคับตัวเองไม่ได้ คุณสิ งานอาบ
เหงื่อต่างน้ำว่าเป็นงานที่ทุกข์ยาก เวลานั่งสมาธิภาวนาเนี่ย นั่งเฉยๆ เนี่ย ทำไมนั่งไม่ได้
ละ นั่งเฉยๆ นะ ร่างกายสงบได้ แต่หัวใจไม่เคยสงบเลย หัวใจมันยึดวนไปเห็นไหม

เราต้องตั้งสติ เรามีสติสัมปชัญญะ เราควบคุมใจของเรา มีสตินะ ขาดสติการ
ประพฤติปฏิบัติสักแต่ว่า คำว่าสักแต่ว่าเนี่ย มันเป็นปรมาตถธรรม แต่เพราะคนใช้ คนที่
เอามาใช้ยังเป็นเด็กอ่อนอยู่ เอาอาวุธที่มีน้ำหนักมาแบก แบกหามแล้วทำลายตัวเอง แต่
ถ้าคนที่ร่างกายนะ ผู้ที่เขาผ่านการฝึกฝนมาแล้วนะ อาวุธชนิดไหนมันก็เป็นประโยชน์
กับเขาทั้งหมดเลย เนี่ย เป็นปรมาตถธรรม สักแต่ว่า

แต่ขณะที่เริ่มต้นเห็นไหม เนี่ย อยุ โข เม กาโย ภายของเราเนี่ยแล ภายของเราเนี่ยแล
เราต้องทำความสงบของใจเข้ามาแล้ว ดูกายของเรา ถ้าเห็นกายเห็นไหม จิตสงบนะ ถ้า
คนมีอำนาจวาสนา กำหนดพุทโธ พุทโธ พุทโธ เข้าไปเนี่ย ถ้ามันจิตสงบได้เห็นไหม
เดี๋ยวก็สงบ มันก็มีความสุข ความสุขเห็นไหม เนี่ย พลังงานอะไรก็แล้วแต่ เราพยายาม
รักษาไว้เนี่ย มันก็ต้องผ่อนคลายเป็นธรรมดา เนี่ย จิตทำความสงบบ่อยครั้งเข้า บ่อยครั้ง
เข้า ให้จิตมีความสุขไง เห็นไหม

เวลาพราหมณ์สมัยพุทธกาล เนี่ย เวลาไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนี่ย เข้าใจเรื่องโลกทั้งหมด คุณก่อนปฏิสันถารก่อนนะ ให้พักก่อน

ให้ใจควรแก่การงานก่อน ถึงเทศน์อริยสัจ นี่ก็เหมือนกัน เนียจิตมันสงบขนาดไหน มันควรแก่การงานใหม่

คุณิ คุณเวลาโลกเขาเนี่ย เวลาเขาจะทำงานเห็นใหม่ เนียผู้รับเหมาเขา ต้องเตรียมพร้อมของเขา เนีย กาลเวลาเนี่ยมันเป็น มันเป็นเรื่องที่ว่าเขาจะทำงานแล้วเนี่ย เขาจะกำไรขาดทุนอยู่ที่ตรงนี้ ยิ่งเนิ่นนานเห็นใหม่ ค่าใช้จ่ายเขายิ่งมากเห็นใหม่ นี่ก็เหมือนกัน จิตควรแก่การงาน แม้แต่งานทางโลก เขายังจัดการบริหารจัดการเลย แล้วเราจะทำชำระกิเลสเนี่ย เนีย ทำสักแต่ว่าทำ เวลาเราบอกว่าสรรพสิ่งนี้เป็นสักแต่ว่า เนีย ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง สักแต่ว่า กายนี้เป็นสักแต่ว่า โลกนี้เป็นสักแต่ว่า รักษาใจแล้ว เราปล่อยวางแล้ว เราจะพ้นจากกิเลส มันสักแต่ว่าจริงใหม่ละ เนีย มันทำอะไร มันก็ทำไม่มีสติ ไม่ควบคุมใจของตัวเอง แต่ถ้าควบคุม มีสติควบคุมของใจ ของตัวเอง พยายามทำความสงบเข้ามาเนี่ยนะ เนีย จิตมันจะสงบเข้ามา เหมือนนักกีฬา นักกีฬา เนียเวลาเขาฝึกซ้อมของเขา เนีย เขาซ้อมเขาวีงก่อน เพื่อจะให้กำลังเขาแข็งแรง พอแข็งแรงเนี่ยเขาก็ฝึกทักษะ

นี่ก็เหมือนกัน จิตเนี่ย จิตมันอยู่ที่ไหน เนีย ว่าพิจารณากาย พิจารณากาย เอาอะไรไปพิจารณา เวลาชำระกิเลส เอาอะไรไปชำระกิเลส มันเป็นธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเป็นสภาวะธรรม มันไม่ใช่ธรรมของเรา ถ้ามันเป็นธรรมของเรา เห็นใหม่ ทุกข์มันอยู่ที่ไหนละ ทุกข์มันอยู่ที่จิตเราเนี่ย ทุกข์มันอยู่ที่ความรู้สึกเราเนี่ย แล้วความรู้สึกเราเนี่ยมันเริ่มต้นมาจากไหน

ถ้าเริ่มต้นในชาติปัจจุบันเนี่ย ก็เริ่มต้นตั้งแต่ปฏิสนธิในครรภ์ของมารดา ทุกข์อยู่ในครรภ์ของมารดา คืบขลุกขลิกขลุกขลิกอยู่ ๙ เดือนนะ เวลาเราคลอดออกมาเห็นใหม่ เนียเวลาอยู่ในครรภ์ก็ทุกข์อย่างหนึ่ง ทุกข์เพราะอะไร ทุกข์เพราะสภาวะที่อยู่ในครรภ์ เห็นใหม่ อาหารมีกิน เพราะอะไร เพราะแม่กินอาหารเข้าไปก็ถึงเราตลอดเวลา เนียขณะที่อยู่ในครรภ์ ไม่ต้องทำมาหากิน มันมีกินอยู่แล้ว แต่ขณะที่ทำมาหากินอยู่เนี่ย ถ้ากินอย่างนั้นพ่อแม่รักชาติ เราก็เจริญเติบโต ถ้าพ่อแม่มีอุปนิสัย เรา ก็ตายอยู่ในครรภ์นั้น เห็นใหม่เนี่ย นั่นก็เป็น ภพหนึ่งนะ

เวลาเกิดออกมาเห็นใหม่เนี่ย จิตมาจากไหน ทุกข์มาจากไหน เวลาสภาวะเด็กเห็นใหม่ เนีย มันก็แสวงหาตามประสาเด็ก เวลาเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมาละ เติบโตขึ้นมาละ มัน

เหมือนเด็กใหม่ละ เด็กเนียแค่อยู่แค่กินเขาก็พอของเขานะ แต่เวลาผู้ใหญ่ขึ้นมาเนีย มัน สะสมนะ มันสะสม มันไม่มีความเพียงพอ เห็นไหม

นั่นทุกข์มันอยู่ที่ใจ ถ้าทุกข์มันอยู่ที่ใจ แล้วเราไปแก้ที่ไหนละ เราไปแก้ที่บุคคลอื่นหรือ เนีย สักแต่ว่า ส่งออก มันเป็นสักแต่ว่า มันไปแก้ทุกข์ที่ไหนละ แต่ถ้าจิตมันสงบเข้ามาเห็นไหม พุทโธๆ สงบไป เนียในเมื่อจิตเรามีกำลัง จิตมีกำลังหมายถึงว่าสติควบคุม มันจะปล่อยวาง ปล่อยวางอารมณ์เข้ามา ปล่อยวางสิ่งที่เป็นอารมณ์เห็นไหม ชั้นที่ ๕ เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เนีย มันเกิดดับในหัวใจ พอมันเกิดดับเนีย แล้ว มันมีกิเลส อวิชชาเนีย

เนียแม้แต่กรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเกิดโดยกรรม สติ มันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ แต่ถ้ามันใคร่ครวญของมันเห็นไหม เนีย ถ้าตรึกดีเห็นไหม เวลาพระโมคคัลลานะว่างเหงาหาวนอน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้ตรึกในกรรม ถ้าตรึกในกรรมเนียมันเป็นการใคร่ครวญกรรมเห็นไหม แต่ถ้าตรึกในกรรมโดยไม่มีสติ มันก็ตรึกโดยกิเลสเห็นไหม เนีย คาดหมายไป จินตนาการไป มันก็ส่งออกอยู่วันยังค่ำ ต้องกลับมาที่สติกลับมาที่พุทโธ

ถ้ากลับมาพุทโธ จิตมันสงบเข้ามาเนีย เนีย มันไม่ได้เป็นสมาธิธรรมนะ สมาธิธรรม สมาธิคือการอิมใจอิมเต็ม ถ้าใจมันพร่อง มันแสวงหา มันก็เกิดความฟุ้งซ่าน ถ้าใจมันเต็มขึ้นมา เต็มด้วยอะไร เต็มด้วยพุทโธๆ เห็นไหม เป็นกรรมฐาน ๔๐ ห้อง เนีย พุทโธๆ เนีย ถมมาที่ใจ จนกว่าใจมันจะเต็มเห็นไหม ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ ขนาดไหนก็แล้วแต่ รักษาไปเรื่อยๆ เนีย เวลาจิตสงบขึ้นมาก็ดูใจของตัวเอง เวลาออกเสวยอารมณ์เห็นไหม เวลาออกมาเนียออกมาข้างนอก

ถ้าจิตมันสงบเข้ามาเนีย จิตสงบจนถึงมัน มีอำนาจวาสนานะ น้อมไปเห็นกาย ถ้า น้อมไปเห็นกายเห็นไหมเนีย เนีย ผู้รู้เห็นธาตุไม่รู้ ธาตุรู้เห็นธาตุไม่รู้เนาะ ธาตุรู้ก็ธาตุของใจ ธาตุที่ไม่รู้คือร่างกาย ธาตุ ๔ มันไม่รู้หรอก แล้วเราก็อธิบายว่าธาตุ ๔ นี้สักแต่ว่า เราไป ปฏิเสธตั้งแต่เริ่มต้น เราไม่ได้วิปัสสนาเราไม่ทำอะไรเลย เราก็อธิบายสักแต่ว่า สักแต่ว่าเนีย มันเป็นการปฏิเสธนะ

เนียธรรมะ มันควรจะได้ธรรมะ เราเข้าไปศึกษาวิชาการอย่างไร เราต้องไปศึกษา วิชาการนั้นจนเราเข้าใจ แล้วเรามีปัญญาอย่างนั้น เราสามารถบริหารจัดการ สามารถ

ประกอบสิ่งต่างๆ ที่เป็นวิชาการนั้นได้ครบวงจรของเขา นี่เราไม่รู้อะไรเลย แล้วเราก็ปฏิเสธว่าสักแต่รู้ สักแต่ว่าเป็นธาตุ สักแต่ว่า เนี่ยธาตุรู้เห็นไหม มันเป็นเรื่องที่ปฏิเสธธาตุรู้

ธาตุรู้ จิตใจ ถ้าจิตสงบขึ้นมาเห็นใหม่ ขณิกสมาธิ อปปนาสมาธิ อปปนา สักแต่ว่ารู้ สักแต่ว่ารู้ณะ เวลาจิตมันสงบเข้ามาเนี่ย พุทโธ พุทโธ เริ่มลมหายใจขาด เริ่มคำบริกรรมหายไป จะหายไป เราต้องใช้คำพุทโธ พุทโธตลอดไป จะพุทโธจนพุทโธไม่ได้ จิตกำหนดพุทโธไม่ได้เลย มันจะเป็นสักแต่ว่ารู้เลย อันนั้นเป็นอปปนาสมาธิ ที่มันวิปัสสนาไม่ได้ เราก็หยุดอยู่กับความสุขอย่างนั้น เหมือนกับเราหาเงินหาทองใช้ใหม่เงินก้อนใหญ่ เงินจำนวนมาก เวลาเราจะโอนผ่านธนาคาร เนี่ย เขาจะคอยมองนะ ถ้าเงินเล็กๆ น้อยๆ เนี่ยไม่มีใครสนใจเราหรอก เพราะของมันเล็กน้อย ถ้าของมันมากล่ะ จิตก็เหมือนกัน เวลาจิตมันสงบมากมันลึกมากเนี่ย เราก็รักษาของเรา เวลามันผ่อนคลาย มันคลายออกมา เห็นใหม่

เนี่ย ถ้ามีอำนาจวาสนาไปเห็นกาย การเห็นกายอย่างนั้น เนี่ยกายคืออะไร กายคือธาตุไม่รู้ เนี่ย จิตมันเป็นสมาธิแล้วมันเห็นกาย สิ่งเห็นกายอย่างนั้น วิปัสสนาเห็นใหม่ ใช้กำลังวิปัสสนาไปที่กายนั้น แยกแยะต่าง ๆ ออกไปเห็นใหม่ ถ้าแยกแยะกาย กายเห็นกาย เห็นกาย ก็เห็นกาย ถ้าจิตเป็นสมาธิ จิตมีกำลังมาก กายคงที่แยกไม่ได้ แยกที่ว่าให้มันแปรสภาพ มันไม่แปร มันจะคงที่ของมันเพราะอะไร เพราะสมาธิเข้มมาก

เนี่ยถึงต้องพิจารณาใช้ปัญญาให้มาก ปัญญาแยกแยะมัน จะทำให้มันเป็นพุ เป็นพอง เป็นสิ่งต่างๆ ก็ได้ เนี่ย กายที่ว่าถ้าเห็นกายจริง แต่ถ้าเห็นกายจากการปฏิเสธอย่างนั้น ความเข้าใจ มันไปเอาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มาเป็นของเรา ไม่เคยเห็นอะไรเลยนะ เนี่ยอย่างนี้เป็นคนตาบอด แล้วตาบอดแล้วคาดหมายไป เนี่ย สิ่งสรรพสิ่งสักแต่ว่า ถึงไม่เห็นการกระทำใจ ถึงที่ไม่เห็นการกระทำ ถึงไม่เห็นการวิปัสสนา

ถ้าเห็นการวิปัสสนา เนี่ยธาตุรู้ ธาตุรู้คืออะไร ธาตุรู้จิตสงบเข้ามาขนาดไหน แล้วธาตุไม่รู้ล่ะ ธาตุรู้เพราะเราเห็นของเรา มันเกิดสงครามธาตุสงครามชั้น ถ้าเราไม่เกิดอะไรกับเรา เราไม่รักษาอะไรของเราเลย เช่น ร่างกายเราสกปรกเห็นใหม่ เรานึกว่าเราอาบน้ำ เราชำระร่างกาย ร่างกายเราสะอาดใหม่ หรือว่าร่างกายของคนสกปรก เราชำระ

ล้างให้เขา ร่างกายเราสะอาดได้ใหม่ ร่างกายสะอาดไม่ได้เลย จะทำให้ร่างกายเราสะอาด เราต้องชำระล้างร่างกายเราเองใช้ใหม่

นี่ก็เหมือนกัน จิต กิเลสมันอยู่ที่จิต กิเลสมันอยู่ที่ความรู้สึกนั้น ถ้าความรู้สึกนั้น ชาติรู้มันไม่เห็นชาติไม่รู้ มันไม่ได้วิปัสสนากัน มันไม่มีการทำลายกัน มันจะปล่อยวางกันไม่ได้ สิ่งที่ปล่อยวางกันไปเพราะเรายึดมัน สักกายทิฎฐิ คือความเห็นผิดในร่างกายของเรา เมื่อเรามีความเห็นผิด เรามีอุปาทานคือความยึดมั่น สิ่งนี้มันเป็นกิเลสในหัวใจของเรา ถ้าจิตมันสงบเข้าไปแล้วน้อมไปเห็นกายนั้น จะไม่บอกว่าสักแต่ว่ารู้เลย สักแต่ว่ารู้

ถ้าเป็นสักแต่ว่ารู้ มันเกิดการกระทำที่ไหน มันเกิดในการแยกแยะที่ไหน มันเกิดการกระทำกลับเกิดขึ้นมาได้ยังไง เห็นใหม่ อย่างนี้เรียกว่าเจโตวิมุตติ เจโตวิมุตติกำหนด พุทโธๆ จนจิตมันมีบาทมีฐานของเขา เนี่ยกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน

เราลืมกันไปนะตอนนี้ เราลืมฐานของเรา เราลืมที่ทำงานของเรา เราเที่ยวไปทำงาน บนอากาศกัน เราเที่ยวทำงานด้วยการคาดการณ์หมาย เราทำงานกันไปเนี่ย แล้วก็บอกว่าเนี่ย เนี่ย เหมือนกับชาวโลกที่เขาบอกว่า เนี่ย เป็นคนดีแล้วทำไมต้องทำให้ดี เราเป็นคนดีแล้วไม่มีความผิดพลาด ชาวพุทธพูดอย่างนี้ทั้งนั้นเลย เราเป็นคนดีแล้ว เราไม่เคยทำความผิดพลาดเลย ทำไมเราต้องไปทรมานตนเห็นใหม่ คือเขาไม่เข้าใจสิ่งที่ว่า ศาสนาเนี่ย

เวลาหลวงตาท่านพูดไว้เห็นใหม่ ในพระไตรปิฎกของเรา ศาสนาของเราเนี่ย เหมือนห้างสรรพสินค้า ในห้างสรรพสินค้า เราเข้าไปหยิบในห้างสรรพสินค้าที่ใหญ่ๆ สิ เนี่ยมันมีมหาศาลเลย สินค้าในห้างสรรพสินค้านั้นนะ แล้วก็บอกเขาทำแล้ว เขาเดินผ่านไปเลยๆ เขาไม่หยิบอะไรติดมือมาแม้แต่ชิ้นเดียวเลย เขาบอกว่าทำแล้ว

แล้วเราเข้าไปในห้างสรรพสินค้า เนี่ย มันจะเริ่มต้นตั้งแต่เรามีศรัทธา เรามีความเชื่อของเราเห็นใหม่ สละทานที่เป็นบุญกุศล ถ้าเรารักษาศีลของเรา เราก็เป็นปกติของเรา จิตเราก็มั่นคงขึ้น เราก็จะไม่เชื่อมงคลตื่นข่าวเห็นใหม่ ถ้าเราทำสมาธิของเราขึ้นมา เราก็คงจะไม่ตกใจง่าย เราจะทำอะไรขึ้นมา เราจะมีหลักมีเกณฑ์ของเราเห็นใหม่

ถ้าเราเกิดปัญญาขึ้นมา เนี่ย เกิดปัญญาขึ้นมาวิปัสสนาของเราขึ้นมา เกิดมาที่เรา เห็นกายโดยเจโตวิมุตติ ถ้ามันแยกแยะได้เห็นใหม่ มันก็หิบบจับ หิบบจับสิ่งใดแต่ก็ไม่ เป็นของเราเลย เพราะเรายัง ไม่ได้ไปที่แก่นเตอร์ยังไม่ได้ไปจ่ายดั่งค์เขาเลย ถ้าเราจะไป แก่นเตอร์จ่ายดั่งค์เขาเห็นใหม่ เนี่ย นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อเกิดวิปัสสนาขึ้นมา เราแยก ขนาดไหน เราปล่อยวางขนาดไหนเนี่ย มันเป็น ตังคปหาน มันปล่อยวางชั่วคราว การ ปล่อยวางชั่วคราว ปล่อยวางชั่วคราวเพราะอะไร เพราะว่าแก่นของกิเลสนะ การ วิปัสสนาต้องทำซ้ำแล้วซ้ำเล่า

ถ้าเป็นเจโตวิมุตติเห็นใหม่ เจโตวิมุตติมันมีความชำนาญ ในการทำความเข้าใจ ของใจ แล้วทำสิ่งธาตุที่ไม่รู้คือร่างกายเนี่ย ความเห็นของจิตของใจนะ ถ้าใครเห็นกายนะ เนี่ย มันจะเห็นครั้งแรก มันสะท้อนหัวใจมาก สะท้อนหัวใจขนาดที่ว่า เพราะอะไร เพราะกิเลสมันอยู่ที่ใจ กิเลสมันอยู่ที่ใจนะ แล้วมันจับมันซ่อนอยู่ภายใน ฟังสิ ฟังว่า ความคิดการกระทำของเราเนี่ย โคนกิเลส อยู่ใต้อำนาจของกิเลสหมดเลย กิเลสมันใช้เรา ทำ

แม้แต่ประพฤติกฎปฏิบัติเนี่ย ปฏิบัติธรรมอยู่ กิเลสมันก็หลอก หลอกนะ นั่งเมื่อนั้น ทำเมื่อนี้ ผลัดวันประกันพรุ่ง กิเลสมันมีอำนาจเหนือเราตลอดไปเลย แล้วเราใช้วิปัสสนา ญาณ ไคร่ครวญเห็นใหม่ ไคร่ครวญให้เข้าไปถึงตัวที่อยู่ของกิเลสเห็นใหม่ เนี่ยให้มัน เข้าใจ ให้มันเห็นสภาวะอย่างนั้น มันจะตัดขาด ตัดแขนตัดขา มันจะเกิดพิจารณาให้มัน กลายเป็นดิน น้ำ ลม ไฟ ขนาดไหนก็พิจารณาไปนะ พอมันถึงที่สุดเนี่ย มันเข้าไปสอน มันเห็นสภาวะความเป็นจริง มันก็จะปล่อยเห็นใหม่ ตังคปหาน เนี่ยมันยังไม่สมุจเฉท ปหาน

ถ้าสมุจเฉทปหาน มันต้องขาดออกไป อะไรขาดออกไป เนี่ยสังโยชน์ขาดสิ เนี่ย สังโยชน์ สักกายทิฎฐิความเห็นผิด สิ่งที่เป็นความเห็นผิด จิตได้สำนึกเป็นความเห็นผิด กิเลสอยู่ที่จิตได้สำนึกนั้น สิ่งทีความเห็นผิดเห็นใหม่ ทั้งๆ ที่ธรรมขององค์สมเด็จ สัมมาสัมพุทธเจ้าที่ว่า เนี่ยกายไม่ใช่เรา สรรพสิ่งไม่ใช่เรา แล้วมันเป็นสักแต่ว่า สักแต่ ว่าขนาดไหน มันเป็นการปฏิเสธของกิเลส กิเลสมันไม่ต้องการให้เข้าไปถึงตัวมัน

แต่เราวิปัสสนาไปเนี่ย มันจะปล่อยวางขนาดไหน หน้าทีของเราเห็นใหม่ หน้าที ของเรางานของเรายังไม่เสร็จงานของเรายังไม่สมบูรณ์ หน้าทีเราต้องประกอบงานไป

เรื่อยๆ แต่ถ้ากิเลสมันหลอกนะ เนี่ย สิ่งนี้ถึงเป้าหมายแล้ว เราจะไปถึงเป้าหมายนั้น มันต้องถึง เห็นเป้าหมาย ทางจิตเหมือนกับเราไปเบิกเงินเห็นไหม ถ้ายังนับเงินสิ้นกระบวนการไม่ได้ เงินนี้ไม่ใช่ของเราหรอก มันยังขาดตกบกพร่องได้เห็นไหม แต่ถ้าเมื่อใดมันสมบูรณ์ นับสำเร็จเรียบร้อยแล้ว เป็นของเราเห็นไหม

นี่ก็เหมือนกันวิปัสสนา ไปถึงเข้าเนี่ยเป็นสมุจเฉทปหาน เนี่ยเจโตวิมุตติเห็นไหม สิ่งนี้ชาตुरूเห็นชาตुरूไม่รู้ มันต้องเห็นชาตुरूไม่รู้ แล้วสักกายทิฎฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส เห็นไหม สักกายทิฎฐิความเห็นผิด เนี่ยถ้ามันเห็นถูกขึ้นมาเนี่ย ความลึกลับสงสัย มันอยู่ที่ไหนล่ะ มันไม่มีหรอก ความเข้าใจของจิต มันจะเป็นสมบูรณ์มากนี่คือเจโตวิมุตติ

แต่ถ้าเป็นปัญญาละเห็นไหม ชาตुरूพิจารณาชาตुरूไม่รู้หรือ ชาตुरूเห็นไหม พิจารณาภายในชาตुरूไม่รู้ แล้วภายนอก ภายใน ภายในภายใน เนี่ยเวลาที่เวทนานอกในเวทนา มันจะเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป ถึงที่สุดนะไปถึงปรมัตถธรรม จับอยู่ข้างหน้าเรา

แต่ถ้าเป็นปัญญาวิมุตติเห็นไหม เนี่ย เวลาจิตมันสงบเข้ามา ถ้าเราใช้ปัญญาเห็นไหม ปัญญาไล่ต้อนจิต เข้ามาตั้งแต่ที่แรก เวลาคิดเนี่ยใช้ปัญญา เนี่ยปัญญาชน กำหนดพุทโธๆ มันไม่ค่อยลงเห็นไหม พุทโธกำหนดแล้วเนี่ยมันเครียด พุทโธกำหนดแล้วมันไม่ตรงกับจริตเรา ถ้าเราใช้ความคิด ความคิดของเราเห็นไหม คิดสิ่งใดก็แล้วแต่ สติตามมันไป

สติเนี่ยตามความคิด จะคิดตริกในธรรมที่ว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนพระโมคคัลลานะ ให้ตริกในธรรม ตริกในธรรมเห็นไหม ท่านนั่งกึ่งวงแหงาหวานอน ก็ตริกในธรรม ให้ตาสว่างโพล่ง แล้วสติตามมันไป ตามความคิดเนี่ยไป เนี่ยจิตส่งออกทั้งหมด ความคิดส่งออกผลของมันเป็นสมุทัย เห็นไหมให้ผลเป็นทุกข์

ความคิดมันต้องหยุดความคิด หยุดความคิด โดยการใช้ความคิดเห็นไหม เนี่ยเวลาใช้ความคิดมาพิจารณาไป ตามความคิดของเราไปตามสิ่งต่างๆ มันคิดอย่างไรตามมันไป มันต้องหยุดได้เพราะการตามใจ นั่นใครตาม สติมันตามใจ สติมันตาม อำนาจวาสนา พลังทางธรรม พลังของความตั้งใจของเรามี มันจะตามความคิดนี้ไปเรื่อยๆ จนมันถึงที่สุดมันก็สงบ มันเท่าทันความคิด ความคิดก็ปล่อยวาง ปล่อยวางเห็นไหม เนี่ยพอปล่อยวางขึ้นมาเนี่ย เราก็มาสงบหนหนึ่ง สงบหนหนึ่ง

ถ้าปัญญาวิมุตติเห็นใหม่ กำหนดพุทโธๆ เนี่ยเป็นเจโตวิมุตติ เพื่อให้จิตมันมีกำลัง ถ้าเป็นปัญญาวิมุตติเห็นใหม่ เราใช้จิตเพ่งสมาธิ ควบคุมมาให้จิตมันปล่อยวาง ปล่อยวาง อารมณ์เข้ามา ถ้าไม่ปล่อยวางอารมณ์เข้ามา ความรู้สึกความคิดของเราเนี่ย มันอยู่ใต้ อำนาจของกิเลส เราประพฤติปฏิบัติ เราประพฤติปฏิบัติเพื่อจะฆ่ากิเลส เพื่อจะทำลาย กิเลสในตัวของเรา เราไม่ใช่ประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้กิเลสมันเข้มแข็งขึ้นมา เพื่อให้กิเลส มันมีอำนาจเหนือเราเห็นใหม่

เนี่ย ถ้าไม่ให้มันมีอำนาจเหนือเรา เราพยายามกำหนดพุทโธ เรากำหนดใช้ปัญญา สมาธิเข้าไปเนี่ย มันจะปล่อยวางเข้ามา ปล่อยวางเข้ามา จนจิตมันมีหลักมีฐานของเขา ถ้า จิตมีหลักมีฐานเห็นใหม่ เนี่ย กิเลสเกิดที่ใจ จึงมีสมาธิ เนี่ยเกิดที่ใจเห็นใหม่ เนี่ย เวลา ความคิดเราเกิดที่ใจ ถ้าเรานะเนี่ย กาย เวทนา จิต ธรรม เป็นสติปัญญา ๔

สติปัญญา ๔ นี้เป็นชัยภูมิแห่งการชำระกิเลส เนี่ย กายสักแต่ว่ากายไม่ได้ กาย ต้องเป็นกายของเรา ถ้าเรามีสนามที่ประลองระหว่างกิเลสกับธรรมในหัวใจของเรา มัน จะเป็นประโยชน์กับเราขึ้นมาแล้ว แล้วมันจะเป็นการปฏิบัติจริง ไม่ใช่เป็นการปฏิบัติ โดยการคาดหมาย ถ้าเป็นการคาดหมาย มันเป็นสักแต่ว่า มันปฏิเสธไปหมด ไม่มีใครเป็น เจ้าของ เหมือนกับไม่มีบริษัท ไม่มีห้างร้าน ไม่มีสิ่งใดรับผลของมัน

แต่ถ้าจิตสงบเข้ามาเห็นใหม่ จิตเป็นสมาธิเนี่ย จิตเป็นบริษัท เป็นห้างร้านเห็น ใหม่ บริษัท ๔ ภิกขุ ภิกขุณี อุบาสก อุบาสิกา เป็นเจ้าของศาสนา เจ้าของศาสนาโดยที่ เราประพฤติปฏิบัติ ศาสนาเกิดขึ้นมาจากใจของเรา มีการทดสอบ มีการทดสอบ มีการ ทดลองขึ้นมา จนเป็นผลประโยชน์ของเรา เป็นผลประโยชน์ของใจดวงนั้น เพราะใจ ดวงนั้นเป็นเจ้าของ ใจดวงนั้นเป็นผู้ปฏิบัติ ใจดวงนั้นเป็นอกุศลกรรม แต่ถ้าปฏิเสธเข้า มาตั้งแต่ที่แรกเห็นใหม่ ปฏิเสธไม่ใช่เรา เอ๊ะ ทุกอย่างไม่ใช่เรา มันปฏิเสธไปจนไม่มีสิ่ง ใดเลย

นี่ก็เหมือนกัน ดวงจิต มันใช้ปัญญาอบรมสมาธิของมัน เนี่ยมันควบคุมใจเข้ามา เห็นใหม่ มันเข้าไปถึงที่ฐานของจิต ถ้าฐานของจิตเห็นใหม่ เนี่ยเวลาความคิดเกิดขึ้นมา ละ เนี่ยสิ่งที่เกิดขึ้นมา เนี่ยพิจารณาไรชาคู้ ไรชาคู้คือตัวจิต พิจารณาอะไร พิจารณาจิต จิตเป็นธาตุหรือ จิตเป็นธาตุไร ไรชาคู้เกิดจากอะไร เห็นใหม่ เกิดจากเหมือนกับเรายิงปืน

เห็นไหม ปีนเนี่ยเราอิงออกไป อิงออกไป เราอิงปึนในอากาศอิงตลอดเลย อิงปึนอิงออกไป เนี่ยในขณะที่อิงปึนความคิดใจ ความคิดเกิดจากฐานของจิต

จิตมันเป็นภวาสวะ ตัวภพ ตัวใจ พอใจมีความคิด ความคิดเกิดมาจากไหน สัญญาใจ สัญญามีอวิชา สังขารา สังขารา ปัจจยา วิญญาณังเห็นไหม เนี่ย มันมีสัญญา สัญญาคือข้อมูล ของจิต เพราะข้อมูลของจิตเนี่ย พอสัญญามันเกิดขึ้น พอสัญญามันเกิดขึ้น วิญญาณมันรับรู้ สังขารปรุงแต่ง เนี่ยเวทนา เวทนาคือค่า ให้ค่าว่าพอใจ ไม่พอใจ มันคิดออกไปเหมือนอิงปึนเลย เราอิงปึนทั้งวันอิงตลอดเวลา คือความคิดมันเกิดดับใจ

ความคิดมันเกิดดับ เราอิงออกไปเห็นไหม จิตส่งออก เนี่ยจิตส่งออกความคิดที่ส่งออกไปเป็นสมุทัย การอิงอย่างนั้นตลอดเป็นสมุทัย แต่เราไม่เคยเห็น เราจับไม่ได้ เราจับไม่ได้ เราถึงไม่เห็นใจ เพราะเราไม่เห็นถึงการกระทำของจิต เราไม่เห็นสภาวะธรรม ไม่เห็นความคิดที่ มันคิดออกไป เราไม่เคยเห็นสิ่งใดเลย แต่เป็นเราทั้งหมดเลย

เนี่ยความคิดเป็นเรา เราเป็นความคิด ขณะที่คิดนะ เราคิดถึงการเบียดเบียนเขา คิดถึงการจะทำลาย จะเบียดเบียนคนอื่น ชอบใจมาก เวลาเขามีสิ่งใดๆ ที่กระเทือนหัวใจ ก็ชอบคิดมากเห็นไหม เนี่ย เหมือนอิงปึนบนอากาศตลอดเวลา แต่ขณะที่จิตเราสงบเข้ามาเห็นไหม เวลาเราจะอิงปึนออกไปเนี่ย กระจกมันต้องออกจากปากกระบอกปึนนั้น ไป ไช้ไหม

ถ้าสติมันทัน มันหยิบกระจกมันเห็นนั่นได้ ถ้าหยิบกระจกมันเห็นนั่นได้เห็นไหม มันก็สงบเข้ามา สงบเข้ามา สงบเข้ามา ถ้ามันมีความคิดขึ้นมา จิตเห็นสภาวะธรรมไร สภาวะธรรมที่มันเกิดดับใจ สภาวะธรรมของความคิดใจ ถ้าจิตมันอิงปึน ก็คือสัญญามันเกิด สัญญามันเกิด สังขารมันปรุงแล้วมันพ่นออกไป สิ่งนี้พ่นออกไปถ้าเราจับสิ่งนี้ได้ จับสิ่งนี้ได้เห็นไหม จับสิ่งนี้ได้ แล้วมันไปที่ไหนล่ะ

เวลาเราพิจารณากาย พิจารณากายเพราะอะไร เพราะมันมีกาย เพราะสิ่งที่พิจารณา กาย เวทนา จิต ธรรม พิจารณากายเห็นภาพของกาย เห็นภาพของกายนี้เป็นเจโตวิมุตติ เพราะมันเห็นภาพของกาย แล้วทำลายภาพนั้น การทำลาย คือการแยกแยะ เห็นไหม เป็นวิภาคะ อุกคหนิมิต คือเห็นนิมิตนั้น ต้องแยกแยะออกไป แยกแยะจนมันกลับสภาพ มันกลับสภาพจนไม่มีสิ่งใดรองรับ อารมณ์ความรู้สึก อันนั้นเลย มันปล่อยวางได้หมดเห็นไหม นี่มันพิจารณาตรงนั้นไป เป็นเจโตวิมุตติ

ถ้าปัญญาวิมุตติละ ความคิดที่ยังป็นอยู่นี้คิดถึงอะไร มันคิดถึงเปรียบเทียบกายก็ได้ไง เนื้ร่างกายของเรา เราเกิดมาเห็นใหม่ตั้งแต่ครรภ์ของมารดา เกิดมาตั้งแต่เป็นเด็ก เป็นเด็กขึ้นมา เนื้เกิดมา เนื้ เราหกล้มก็หน เกิดมาแล้วเจ็บไข้ได้ป่วยก็หนเห็นใหม่ ร่างกายก็แปรสภาพต่อไป มันไม่เห็นภาพกายเลยนะ แต่มันจับความรู้สึกเปรียบเทียบไป เนื้ ปัญญาวิมุตติ

ปัญญาวิมุตติพิจารณากาย เวทนา จิต ธรรม ธรรมารมณ์ อารมณ์ความรู้สึกใจ คิดเป็นธรรมเห็นใหม่ คิดเป็นธรรม สภาวะธรรม แต่สภาวะธรรมเนื้ มันเทียบเคียงไปที่กาย ไม่เห็นภาพกาย แต่เห็นความรู้สึก เห็นปัญญาแยกแยะเรื่องของกาย สิ่งที่เรื่องของกายเห็นใหม่ เนื้ ปัญญาวิมุตติอย่างเนื้ นี้ปัญญาวิมุตติ มันใช้ปัญญาของมันออกหน้าเห็นใหม่

เรื่องของความสงบของใจ ที่จะเลือกแบบเจโตวิมุตติ ไปรู้ว่าจิตมัน สงบขนาดไหน คึงลงขนาดอัปนาสมาธิเนื้ เนื้ สิ่งนั้นจะมีพลังของเขา เนื้พลังของเขา เนื้เรื่องของปัญญา เพราะเห็นเป็นสภาวะภาพ ภาพคือการทำลายภาพนั้น สิ่งที่ไปทำลายภาพนั้น จิตเห็นสภาวะนั้น มันเห็นสิ่งสลดสังเวขเข้ามา สลดสังเวขเข้ามา จนถึงที่สุดมันปล่อยวางของมันได้

ขณะที่เราใช้ ปัญญาวิมุตติ พิจารณาอารมณ์ความรู้สึก เราแยกแยะ ออกไปเทียบกายก็ได้ เทียบใจ สิ่งใดก็ได้เห็นใหม่ เทียบกายไม่เห็นภาพกาย เทียบจึงเป็นอารมณ์ความรู้สึก แล้วแยกออกไป เนื้ จะยังไปที่ไหน ป็นยังออกไปไม่ได้ ยิงออกไปเราก้จับ ถ้าเราจับอารมณ์กรุ่น ก็เป็นกระสุนนัดหนึ่ง ถ้าเราจับกระสุนนัดหนึ่งมาวิปัสสนาเห็นใหม่ เนื้ สิ่งนี้เกิดขึ้นมาจากไหน สัญญา สัญญาทั้งนั้น สัญญาละเอียดมาก

ถ้าสัญญาไม่เป็นสัญญา เนื้ เหมือนกับปืนนั้นไม่มีกระสุน ยิงก็ไม่มีการสุน ออกมา เพราะไม่มีสัญญาเปรียบเทียบ ถ้ายิงออกมาเห็นใหม่ เนื้ กระสุนนั้นยังออกมา เพราะสัญญา สัญญาข้อมูลที่มีมัน เป็นสภาวะธรรมนะ ยิงออกมา สังขารปรุงแต่งพลังงาน ขับเคลื่อนออกไป ถ้าเราจับได้เห็นใหม่ เราพิจารณา สัญญา สังขาร วิญญาณ อารมณ์ความรู้สึกอะไรในสัญญา ข้อมูลในสัญญาความพอใจ ไม่พอใจเห็นใหม่ เนื้ ถ้ามันมีความรู้สึกเวทนาเนื้ วิญญาณรับรู้ แยกแยะ ปัญญาแยกแยะออกไป แยกแยะออกไป ฝึกบ่อยครั้ง พอมันปล่อยมันจะโล่งว่างนะ เนื้ ปัญญาอบรมสมาธิ

เวลาจิตมันเป็นสมาธิ ค้ำยใช้ปัญญาเนี่ย มันปล่อยวางเหมือนกำปั้นทุบดิน ใจ ปล่อยวางเฉย ๆ แต่ขณะที่มันใช้มันดักกระสุนได้ เพราะการที่จับกระสุนได้ เห็นป็น เห็นสภาวะธรรม เห็นการเกิดดับของใจ มีภวาสวะ มีภพ มีสถานที่ สถานที่เกิดดับที่นี้ ดับ ที่นี้เห็นใหม่ เนี่ย รูปของจิตใจ รูปของจิตสภาวะของจิต ความรู้สึกของจิต เนี่ยแยกแยะ อย่างนี้ ทำลายบ่อยครั้งเข้า ทำลายบ่อยครั้งเข้าเห็นใหม่ สิ่งที่ทำลาย เนี่ย ชั้น ๕ ไม่ใช่ เราเราไม่ใช่ชั้น ๕ ชั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ชั้น ๕ ถึงที่สุดนะ เนี่ย เพราะจิตมัน ปล่อยวางบ่อยครั้งเข้า กิเลสมันอ่อนตัวลง อ่อนตัวลง ถึงที่สุดมันขาดเหมือนกัน

ปัญญาวิมุตติ เจโตวิมุตติ ถึงที่สุดแล้วเป็นอริยสัจอันเดียวกัน แต่การก้าวเดินของ จิตต่างกันเห็นใหม่ เนี่ย ถ้าชาตารู้เห็นชาตไม่รู้ สิ่งที่สภาวะธรรมมันเป็นอาการของใจ มัน ไม่ชู่ใจเหมือนสภาวะธรรมที่เกิดขึ้น เหมือนกับน้ำร้อนน้ำเย็นใจ น้ำร้อนร้อนเพราะอะไร ร้อนเพราะมันได้รับความร้อนเห็นใหม่ จากอากาศต่าง ๆ มันก็ร้อนของมันขึ้นมา

ถ้าถึงวันนั้นอากาศเย็น น้ำมันก็เย็นตามเห็นใหม่ นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อ สภาวะธรรมมันเกิด สภาวะธรรมเนี่ย มันก็เป็นความรู้สึกเป็นอารมณ์ความรู้สึกเห็นใหม่ เราจับสภาวะแบบนั้น แล้วพิจารณาไป ความเกิดดับ มันเป็นชาตู้หรือ มันอาศัยชาตู้ เกิดขึ้นต่างหากละ มันไม่ใช่ชาตู้ มันเป็นสภาวะธรรม แต่อาศัยสภาวะธรรม

แต่ถ้าเป็นตัวธรรมจริงๆ เห็นใหม่ ตัวธรรมไม่ใช่สภาวะธรรม มันเป็นธรรม เป็น ธรรม คือความรู้สึกเห็นใหม่ วิมุตติธรรม ผู้ที่เห็นธรรมเป็นผู้เห็นตถาคต วิปัสสนาอย่าง นั้นเข้ามา ละเอียดเข้ามาเห็นใหม่ เนี่ย มันมีการกระทำ ชาตู้เห็นชาตู้ไม่รู้ แล้วจับชาตู้ไม่ รู้เข้ามาวิปัสสนาเป็นการกระทำ การงานนั้นมันถึงจะเป็นวิปัสสนา

มันไม่ใช่มีการปฏิเสธ ไม่ยอมรับสิ่งต่างๆ เลย ให้เป็นสักแต่ว่า สักแต่ว่า มันจะ ไปเอามาจากไหนละ มันเป็นการปฏิเสธ มันไม่เป็นความจริง นี้ ถ้าเป็นความจริงมันจะ ไปเห็นสภาพความเป็นจริงของเขา เห็นใหม่ ถ้าเห็นสภาพความเป็นจริงของเขาเนี่ย จิต มันมีการฝึกฝน

จิตไม่มีการฝึกฝน มันจะโตมาเป็นผู้ใหญ่ได้ยังไงละ คุณติ คุณการเกิดและการตาย การเกิดและการตายของจิตแต่ละดวงเห็นใหม่ มันยังมีอำนาจวาสนาต่างกัน เกิดมาแล้ว เนี่ย จิตเนี่ย ผู้ที่มีความคิดดี ผู้ที่มีคุณธรรม เขาจะดำรงชีวิตของเขาเนี่ย ทุกข์จนเห็นใจ

เขาก็มีคุณธรรมของเขาละ ถ้าทุกข์จนเจ็บใจ มันอยู่ที่ตรงนั้นไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกบุญ บุญคือครอบครัวนั้นมีความร่มเย็นเป็นสุข บุญคือความสุขใจ

แต่คนเราไปคาดกันตรงนั้นเห็นไหม คุณติ ทางโลกเขาเห็นไหม เขาต้องประชาสัมพันธ์ ว่าสินค้าของเขามีคุณภาพมาก สิ่งใดๆ มีประโยชน์มาก แล้วเราก็ไปตรึกตามเขา มีจริง ไม่มีจริง ยังไม่รู้เลย ถ้ามีจริง ไม่มีจริง มันเป็นเรื่องของโลกเห็นไหม แต่เป็นเรื่องของธรรมเห็นไหม ชีวิตเรื่องของธรรมเนี่ยมันเป็นปัจเจกตั้ง มันมีความจริงของเราละ ถ้าเรามีความสุขของเรา เรามีความสุขเห็นไหม เนี่ย เราพอใจชีวิตของเรา มีความสุขของเรา

เขาจะพูดยังไง ทูจริตเนี่ยก็เรื่องของเขา เรื่องของเขาละ เนี่ยรักษาใจของเราเห็นไหม ถ้าเราไปรักษาใจของคนอื่น เราจะแก้แบบนี้ได้เลย อัตตาหิ อัตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ใจของเราเนี่ยมันคั่นรอนอยู่กลางอกเรา เนี่ยคั่นอยู่ในอก หัวอกนะ เรามีความทุกข์ของเราละ เนี่ยจะมั่งมีศรีสุขเห็นไหม จะนอนอยู่กองเงิน กองทองขนาดไหน อันนี้มันเป็นศักยภาพ ของบุญกุศลทั้งนั้นละ ถ้าคนคั่นนะ เงินทองนั้นก็เป็ประโยชน์นะ

แต่คนที่ใจมันไปเป็นเรื่องของอามิส ไปเรื่องของการพนันเห็นไหม เนี่ย เงินมันทำให้ใจให้คนเสียเห็นไหม มันไม่ใช่เป็นสิ่งที่จะทำให้ความสุข ความทุกข์กันได้หรอก แต่ถ้ามันมีศีลธรรมจริยธรรม อันนี้ต่างหากละ มันถึงจะได้เป็นประโยชน์กับเราไป เป็นประโยชน์ตรงไหน เป็นประโยชน์ตอนเราทำประโยชน์ สิ่งที่ทำประโยชน์ ของมิไ่วให้ทำประโยชน์ คุณติ คุณอย่างที่เราไปเห็นแต่สิ่งที่ว่าข้าวของเงินทอง ข้างนอกเป็นประโยชน์เห็นไหม

แต่เราไม่ได้คิดเลยว่า เนี่ยมนุษย์เราเนี่ยเป็นประโยชน์ ร่างกายของเราเนี่ยเป็นประโยชน์ แล้วหัวใจของเราเนี่ย เป็นประโยชน์ ถ้ายังมีลมหายใจเข้าและลมหายใจออก โอกาสที่มีการประพฤติปฏิบัติเราเนี่ยมีเห็นไหม เขาว่าคนนั้นดีคนนั้นเลวเนี่ย จะดีจะเลวขนาดไหน ถ้าแผ่นดินกลบหน้าเขา เขาจะเป็นคนดีและคนเลวจริงเห็นไหม

แต่ถ้าเป็นคนดีขนาดไหน ถ้าถึงเวลาหนึ่งเขาพลิกแพลงไปละ สิ่งที่พลิกแพลงไปเพราะอะไร เพราะใจนี้มันเหมือนกับข้างสารที่ตกมันนะ เนี่ยข้างสารที่ตกมัน เอาไว้ในอำนาจไม่ได้ไง ดีขนาดไหน มันยังไม่พบสิ่งที่มันไปแทงใจกิเลสไป ถ้าสิ่งใด มันไปแทง

ใจกิเลสนะ สิ่งนั้นนะดีก็แตกใจ ดีนั้นมันเป็นดีของโลกๆ ใจ แต่ถ้ามันเป็นวิปัสสนาของเราไปจน กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์

สิ่งนี้เวลาความคิดนี้สติมันพร้อมนะ พระโศดาบัน เนี่ย ความคิดเห็นใหม่ สติลพตปรามาสไม่ลุ่มคล่ำในสติใจ สตินั้นมันเป็นอธิศีล มันเป็นอธิศีลนะ มันเกิดจากใจ เกิดจากใจ มันเวลาความคิดมันเสวยอารมณ์ เวลาเนี่ย ชาติรู้ เวลาเราจะคิดขึ้นมาเนี่ย เหมือนยิงปืนเลย เราต้องยิงปืน มันต้องลั่น แล้วกระสุนมันต้องวิ่งออกไป ความคิดก็เหมือนกัน แล้วถ้ามันทันความคิดอย่างนี้ มันจะไปทำสิ่งที่ สติลพตปรามาส สิ่งที่ไม่เป็นคุณงามความดีประโยชน์ตนได้อย่างไร

แต่ขณะที่ทำคุณงามความดี เพื่อประโยชน์สูงขึ้นไปอันนั้นเป็นไปได้ เป็นไปได้ เพราะอะไร เพราะคุณดี ถ้าเราเป็นนักธุรกิจเห็นใหม่ เราทำธุรกิจต่างๆ แล้วเราได้ประโยชน์ขึ้นมาเนี่ย เราทำให้ใหญ่ ทำให้มากขึ้นล่ะ ทุกคนอยากมั่งมีศรีสุข มั่งมีศรีสุข ใจ เพราะอะไร เพราะพระโศดาบันนะ ยังต้องเกิดต้องตาย นางวิสาขาเป็นพระโศดาบัน ยังมีลูกอีกเห็นใหม่ ยังมีครอบครัวอีกเห็นใหม่เนี่ย

เนี่ยพระอานนทีละ พระอานนทีเป็นพระโศดาบัน เนี่ยเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพานเห็นใหม่ เนี่ย ร้องไห้หะ อานนทีไปไหน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามพระนะ พระอานนทีไปไหน ไปกอดคอกлонประตู่อยู่ เสียใจเห็นใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรียกพระอานนทีมา อานนที เธอร้องไห้ทำไม เราบอกเธอแล้วไม่ใช่หรือ สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายต้องดับเป็นธรรมดา

คำว่า ธรรมดานี้ธรรมดาของ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ไม่ธรรมดาของพระโศดาบันหรอก ถ้าเป็นธรรมดาของพระโศดาบัน พระอานนทีต้องเข้าใจแล้ว พระอานนทีต้องไม่ร้องไห้หรอก พระอานนทียังร้องไห้เลย เนี่ย พระโศดาบันยังเสียใจเพราะอะไร เพราะอยากมั่งมีศรีสุข เพราะอะไร เพราะพระโศดาบันยังต้องการผู้ที่ขึ้นมาอยู่เห็นใหม่ ดวงตาของโลกดับแล้ว พระอานนทีรำพันกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ข้าพเจ้าก็ยังมีกิเลสอยู่ เนี่ย แล้วครูอาจารย์ องค์ศาสดาก็จะปรินิพพานไป แล้วใครจะสั่งจะสอนล่ะ

พระอานนทีถ้าพิจารณาพยายามใคร่ครวญ ก็จะได้เป็นพระอรหันต์ แต่ขณะที่ว่าหน้าที่ได้รับผิชอบใจ อุปลุกจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บริหารจัดการในวัดในวา

ต่างๆ เห็นไหม หน้าที่ ก็มีอยู่ที่ด้วยบุญกุศล แล้วปรารถนามาด้วย เพราะจะเป็นผู้
อุปัฏฐากเห็นไหม เนี่ย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า อานนท์ ถ้าเราตายไปแล้ว
เห็นไหม วันสังคายนานั้นเธอจะได้เป็นพระอรหันต์ไง เนี่ย เพราะบุญกุศลมันมีไง เนี่ย
บุญกุศลเราถึงต้องทำคุณงามความดีเห็นไหม

หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์นะ เนี่ย หลวงตาท่านเล่าให้ฟัง เก็บเล็กผสมน้อย ทำคุณ
งามความดีทุกอย่าง ที่เป็นคุณงามความดี สะสม ทั้ง ๆที่ท่านสิ้นกิเลสแล้วนะ เพราะมัน
เป็นวิหารธรรม เพราะการสร้างสมบุญญาธิการมาเป็นชีวิตแบบอย่าง ชีวิตแบบอย่าง มัน
จะเป็นชีวิตตัวอย่างไง ชีวิตตัวอย่าง จะไม่ทำอะไรให้คนอื่นเห็นแล้วเอาอย่างไร เอาอย่าง
สิ่งที่ไม่ดี

ถ้ามันเป็นเรื่องของกิเลสเห็นไหม กิเลสนี้มันชอบนักระ อะไรที่สะดวก อะไรที่
สบายเนี่ย ถ้าหัวหน้าพาไปนอน นอนเป็นหมูเนี่ยมันชอบ ถ้าหัวหน้าพาไปประพฤติ
ปฏิบัติ มันจะต่อต้าน มันจะไม่ชอบ ใจเห็นไหมเนี่ย เนี่ยชีวิตแบบอย่าง ถึงบอกเราเกิด
มาแล้วพบครูบาอาจารย์ระดับนี้เนี่ย ทั้งๆ ที่ท่านเป็นพระอรหันต์ ท่านขวนขวายของท่าน
มา ท่านจะใช้ชีวิตอย่างไรก็ได้ วิหารธรรมของท่านคือ การเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา
เห็นไหม อาหารเลี้ยงคำข้าว อาหารเลี้ยงกายเนี่ย มันเป็นเรื่องไร้สาระมาก ไร้สาระ
เพราะธาตุมันไม่รู้

ดูดิดูต้นไม้เห็นไหม เวลาเราโค่นต้นไม้ไปแล้ว เนี่ยเอาไปปักมันยังงอกขึ้นมาได้
เห็นไหม ขนาดสิ่งที่ไม่มียัญญาครอบ เนี่ย ต้นไม้ที่มันปัก ปักแล้วมันเกิดได้ก็มี ต้นไม้
ปักไม่ได้เห็นไหม เวลามันปักแล้วมันตายก็มี นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เป็นเรื่องของธาตุชั้น
นะ กิเลสมันตายจากใจไปแล้วเนี่ย สิ่งนี้กิเลสมันไม่กำเริบแล้ว แต่ท่านก็ยังดำรงชีวิตมา
เป็นแบบอย่างของเราเห็นไหม เนี่ย สิ่งนี้มันถึงน่าจะทำให้เตือนใจตัวเอง น่าจะว่าเราเนี่ยเกิดมา
มีโอกาส

เนี่ย โลกธรรม ๘ ใครจะเชื่อไม่เชื่อเรื่องของเขานะ ในกิเลสในใจของเราเห็นไหม
มันมีมาร มารนะคือตัวอวิชชา แล้วมีธรรมละ ธรรมนั้นเราต้องสร้างสมขึ้นมาของเราเอง
ในใจเราเราก็เห็นว่า เวลามารมันเกิดเห็นไหม มันรุนแรงขนาดไหน เวลาธรรมมันเกิด
แทบเป็นแทบตายนะ กว่าจะนั่งสมาธิได้ กว่าจะฝึกปัญญาได้ สิ่งนี้เกิดขึ้นมา ฝึกแล้วก็

ล้มลุกคลุกคลานนะ เดี่ยวเวลาต่อสู้กับกิเลส กิเลสมันยันหนายมาก็ล้มไป แล้วก็เริ่มตั้งต้นใหม่ ถ้าไม่มีความมูมานะ ไม่มีความเข้มแข็ง การจะต่อสู้กับกิเลสนี้แสนยาก

เราอยู่ทางโลกนะ เขามีข้าศึกกันเห็นใหม่ เขามีคนที่จะทำร้ายกัน เขาเห็นเป้าหมายเห็นใหม่ แต่เวลาเราจะทำลายกิเลสเรา เนี่ยมันเป็นนามธรรม สิ่งที่เป็นนามธรรม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วจะสอนใครได้หนอ จะสอนใครได้หนอ เพราะมันทวนกระแส แล้วทวนกระแสกลับมาที่นามธรรมนี้

แล้วเวลากิเลสมันเป็นนามธรรมนี้ เราจะไปหามัน อย่างเวลาเราจับต้องเขาเห็นใหม่ จิต ความคิดที่ทั้งหมดความส่งออก สิ่งทีผลของมันเป็นสมุทัย สิ่งนี้จึงเป็นทุกข์ ต้องหยุดความคิด ก็ต้องใช้ความคิดเข้าไปไล่ก่อน เพราะความคิดมันเป็นนามธรรม แล้วความคิดเดียวก็เป็นธรรม เป็นธรรมคือมีสติสัมปชัญญะ มันก็เป็นธรรม ถ้าผลของมันเป็นกิเลส ความคิดเดียวก็เป็นธรรม เดียวก็เป็นกิเลสเนี่ย มันก็ทำลายโอกาสของเราตลอดไป

เราก็.. ถ้าปฏิบัติใหม่ๆ มันงงเป็นไถ่ตาแตกใจ เอ๊ะทำยังไงถูกต้องหนอ ทำยังไงถูกต้องหนอ แต่ถ้าอาศัยปฏิบัติเครื่องดำเนินเห็นใหม่ อาศัยปฏิบัติ แล้วเกาะปฏิบัติไว้ถึงเวลาเราทำข้อวัตรของเราไปเห็นใหม่ เนี่ย รักษาสิ่งนี้เพราะอะไร เพราะกิเลสมันไม่ต้องการหรอก มันต่อต้านทั้งนั้น อะไรที่เป็นการขัดเกลามันนะ คูตี ชูตงควัดรเนี่ยเป็นการขัดเกลากิเลส เป็นการขัดเกลาละเลย คีล ในคีล คีล อธิคีลเห็นใหม่ คีลคือการปกติกความคิดผิดปกติ ผิดศีลหมดเลย แต่ถ้าความคิดปกติแล้วนะมันเป็นศีล อธิศีล เห็นใหม่คือการขัดเกลามันด้วย ขัดเกลากิเลส

แต่เวลาเราทำไปแล้วเห็นใหม่ มันก็ต้องใช้เนี่ย ประเพณีของพระอรียเจ้า ประเพณีของพระอรียสงฆ์ เนี่ย เวลาอยู่ในหมู่สงฆ์เห็นใหม่ สงฆ์บางองค์เป็นพระอรหันต์ สงฆ์บางองค์เป็นพระอนาคา สงฆ์บางองค์เป็นพระสภิกา สงฆ์บางองค์ เป็นพระโสดาบันเห็นใหม่ เนี่ยสงฆ์ในสงฆ์เนี่ย มันเป็นประเพณีของพระอรียเจ้า แล้วเราอยู่ในหมู่สงฆ์นั้นนะ แล้วทำไมเราไม่เอาสิ่งนั้น มาเป็นคติ เป็นตัวอย่างกับเราละ ถ้าเป็นคติเป็นตัวอย่างกับเราเห็นใหม่ เราก็มีกำลังใจของเราขึ้นมา เราก็ปฏิบัติของเราขึ้นมาเห็นใหม่ เนี่ย ประเพณีของพระอรียเจ้า จะทรงธรรมทรงวินัยเห็นใหม่

คุณหลวงปู่มั่นสิ เนี่ยทรงธรรมทรงวินัย เป็นคติเป็นเครื่องเตือนใจของเรา ถ้าเป็นเครื่องเตือนใจของเรา จิตเราเนี่ยเป็นปุถุชน จิตของเรา เนี่ยมีกิเลส แต่ประเพณีของพระ

อริยสงฆ์ท่านอยู่กันได้ เป็นปกติของท่าน เหมือนนกน่ะ นกมันบินไปในอากาศเห็นไหม ปลามันอยู่ในน้ำ มันเป็นความปกติของสัตว์น้ำ สัตว์ที่บินได้เห็นไหม แต่ขณะที่พระอริยเจ้า ท่านอยู่ของท่านเป็นธรรมดาของเรา

แต่เรานี้สิทุุกข์ไปหมดเลย นุ่นก็ลำบาก นุ่นก็เป็นแสนยากแบกหาม เป็นความเหนียวอ่อนไปหมดเลย นี่ละเพราะอะไร เพราะมันไปขัดเกลากิเลสใจ เพราะมันไปขัดเกลา ความที่มันต่อต้าน ใจมันต่อต้าน นุ่นก็ไม่ได้ นี่ก็ไม่สะดวก นั่นก็ไม่ดี เนี่ย เนี่ยทุุก ร้อนไปหมดเลย อากาศเป็นอย่างนี้นะ โลกเป็นอย่างนี้นะ เราไปอยู่กับสิ่งสมมุติหมดเลย เรามีสิ่งอำนวยความสะดวกเห็นไหม สิ่งอำนวยความสะดวกน่ะเป็นเรื่องของโลก แล้วสิ่งที่อำนวยความสะดวกน่ะ ถ้าพลังงานหมดน่ะ โลกอยู่กันไม่ได้หรอก

แต่เราอยู่ของเราโดยธรรมชาติ สภาวะธรรมเป็นแบบนี้ สภาวะธรรมแบบนี้ จิต ชีวิต ดำรงชีวิตแบบนี้ สิ่งนี้เป็นวิหการธรรม อยู่กับสัจจะความจริงใจ ใจมันจะเป็นของจริง ต้องอยู่กับความจริง ถ้าอยู่กับความจริง เราก็ย้อนกลับมาดูใจของเราเห็นไหม ถ้าใจของเราเนี่ย ก็ยกขึ้น ยกขึ้นวิปัสสนาเห็นไหม

เห็นไหมธาตุรู้ยกขึ้นไปเห็นธาตุไม่รู้ ธาตุไม่รู้เห็นไหม จากการพิจารณากาย กายเนี่ยเป็นสักกายทิฎฐิ ความเห็นผิด ความเห็นผิด เนี่ยพอมันแปรสภาพไป พอมันปล่อยวางเข้าไป ก็เห็นจริงเห็นไหม แล้วเข้าไปเนี่ย กายในกาย เห็นสภาวะของกาย จับกายได้ เห็นไหมจับ กาย เวทนา จิต ธรรม นี่เหมือนกันหมดเลย

เจโตวิมุตติก็อย่างหนึ่ง ปัญญาวิมุตติก็อย่างหนึ่ง สิ่งก็อย่างหนึ่ง จิตอยู่ที่จิริตอยู่ที่นิสสัย แม้ในเจโตวิมุตติก็มีหยาบ มีกลาง มีละเอียด ในปัญญาวิมุตติก็มีหยาบมีกลาง เพราะเป็นบัว ๔ เหล่า จิปปาภิญญาเนี่ย ธรรมเร่งรัด ฐู้ง่ายก็เป็นส่วนหนึ่ง แต่การที่เราประพฤติปฏิบัติไป เราก็แยกแยะของเราขึ้นไปเห็นไหมวิปัสสนายกขึ้นไป กายส่วนหนึ่งคือ กายในเห็นไหม ธาตุรู้เพราะมันปล่อยวาง สักกายทิฎฐิว่ามันก็ว่างเข้ามา แต่กิเลสอันละเอียดมันยังมีอยู่เห็นไหม

ถ้ามีการวิปัสสนา มีการชำระล้างกัน เนี่ย มันจะเห็นธาตุไม่รู้ ธาตุไม่รู้คืออุปาทานในกายนะ ถ้าวิปัสสนาไปเนี่ย มันจะแปรสภาพ พอมันกลับไปจุดสัจจะความจริงของเขา มันไม่เป็นสักแต่ว่าหรอก จิตพิจารณากายเป็นสภาวะนะ ดินเป็นดิน น้ำเป็นน้ำ ลมเป็นลม ไฟเป็นไฟ เขากลับคืนสู่ความจริงของเขา จิตที่ยึดมั่นถือมั่นจากกายนั้น

มันจะปล่อยกายนั้นออกมา สิ่งทีปล่อยกายนั้นออกมา โลกนี้ราบเป็นหน้ากลองนะ จิตเป็นจิต กายเป็นกาย แยกออกจากกันนะ กามราคะ ปฏิฆะนี่อ่อนลงเห็นไหม

มันเป็นสักแต่ว่าตรงไหน ตรงไหนเป็นสักแต่ว่า ถ้าเป็นสักแต่ว่า มันเป็นเรื่องของสมาธิ มันเป็นเรื่องของการจิตสงบมานั้นปล่อยกาย ปล่อยโดยไม่รับรู้เห็นใหม่ กับสิ่งที่กิเลสมันปฏิเสธ ปฏิเสธว่าสิ่งนี้เป็นสักแต่ว่า ชาติรู้แล้วสักแต่ว่า สักแต่ว่าคือมันไม่มีอำนาจเหนือจิตใจ สักแต่ว่าคือมันจะไม่ทำให้กิเลสมันฟูขึ้นมาไง นี่คือการหลอกกัน

แต่ถ้าวิปัสสนาเนี่ย พิจารณาหายไปด้วยกำลังของกายนะ ให้คืนสภาพเดิมของเขา สภาพเดิมของเขา มันปล่อยวางบ่อยครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้า โลกนี้ราบเป็นหน้ากลอง เนี่ยรวมใหญ่ตรงนี้ สิ่งทีรวม ใหญ่ออกมาเนี่ย กายเป็นกาย จิตเป็นจิต แยกออกจากกันโดยสัจจะความจริงเลย

ปัญญาวิมุตติก็เหมือนกัน เนี่ยสิ่งนี้วิปัสสนาไป เนี่ยสักกายทิกฺขุเห็นใหม่ ว่า ชั้น ๕ พระโศคาบัน เนี่ย ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ พระโศคาบันแยกชั้น ๕ ได้ สัจจะความจริง ไม่ใช่หรือก ชั้นอย่างหยาบ ชั้นอย่างกลาง ชั้นอย่างละเอียด ชั้นอย่างละเอียดเพราะสัญญาละเอียด มันเป็นข้อมูลของกามราคะอยู่ข้างบนเนี่ย ถ้าพิจารณาไปจะเห็นสภาพความเป็นจริงเลย

แต่ขณะที่เราเรียน พระไตรปิฎกมาเห็นใหม่ สักกายทิกฺขุเนี่ย ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ พระโศคาบันละชั้น ๕ ได้เด็ดขาด ชั้น ๕ อย่างหยาบ ถ้าปัญญาวิมุตติเห็นสภาวะแบบนั้น ถ้าชั้น ๕ อย่างละเอียดละ เนี่ยมันปล่อยวาง ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ แต่ทำไมมีความรู้สึก มีความเกี่ยวข้อง เกี่ยวข้องกับหัวใจละ ทำไมหัวใจทำไมกิเลสมันยังมีในใจละ

ถ้ากิเลสมีในใจเห็นใหม่ ก็ดูความเป็นไปของจิตใจ ดูสภาวะธรรม สภาวะธรรมที่มันเนี่ย สิ่งที่เป็นป็นเห็นใหม่ ยิ่งออกไป ลูกกระสุนต่างกัน ความหยาบความละเอียดของอาวุธเนี่ยมันมีขนาดต่างกัน นี่ก็เหมือนกันเวลาจิตมันละเอียดเข้าไป เนี่ย อาวุธนั้นก็ละเอียดเข้าไปเห็นใหม่ เป็นแสงเลเซอร์เป็นเครื่องยิงต่าง ๆ เป็นการทำลายกัน มันมีทั้งนั้นละ เนี่ยพอ จิตมันจับเข้าไป เห็นอาการสภาวะธรรมนั้น

สภาวะแบบนั้น วิปัสสนาบ่อยครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้า มันก็ปล่อยเหมือนกัน ถึงที่สุดนะ แยกออกจากกัน กายเป็นกาย จิตเป็นจิต แยกออกจากกัน โลกนี้ราบเป็นหน้ากลองเหมือนกัน สิ่งที่ยกออกมาเนี่ย วางหมดนะ สิ่งที่จะเป็นความว่าง วางขนาดไหน วางบอกใครรู้ว่าว่าง จิตนี้รู้ว่าว่าง วางขนาดไหน มันก็ติดอยู่กับความว่างนั้น

แต่ถ้าไม่มันย้อนกลับเนี่ย คำว่าติด ติดคือไม่รู้ เข้าใจว่านี่คือธรรม นี่คือธรรม เพราะกิเลสมันมีอำนาจเหนือกว่า พญามารมันหลอกไป แต่ที่ย้อนกลับขึ้นไปนั้น สภาวธรรม แล้วถ้าจับได้ ถ้าพิจารณากายเห็นใหม่ ชาติรู้ ชาติรู้ณะ ชาติรู้คือตัวพลังงาน คือสัมมาสมาธิ คือสัมมาสติ จับชาติไม่รู้ ถ้าจับชาติไม่รู้คราวนี้มันจะเป็นอสุภะ สิ่งที่เป็นอสุภะเพราะอะไร เพราะมันเป็นสภาวธรรม

สิ่งที่เป็นสภาวธรรม เพราะโลกติดอยู่ในกามราคะ สิ่งที่เราเกิดมาในโลกนี้ โลกที่มีเป็นอยู่เห็นใหม่ ตั้งแต่เทวดาลงมา เห็นใหม่ สิ่งนี้เป็นหมดเสพกามหมด กามราคะ สิ่งที่ยกออกมา กามราคะนั้น คำว่า กามราคะ คือเทวดาที่เขาไม่มีร่างกายเห็นใหม่ เขาสิ่งที่เป็นทิพย์ สิ่งที่เป็นทิพย์ อารมณ์ความรู้สึกเนี่ย กามฉันทะความพอใจเนี่ยคือกาม ความรู้สึกเรานี้คือกาม

ถ้าไม่มีความรู้สึก กามมันตั้งอยู่บนอะไร กามมันตั้งอยู่ความรู้สึกของคน กามมันตั้งอยู่บนความรู้สึกของจิต กามมันตั้งอยู่บนความรู้สึกอันนี้ ถ้าความรู้สึกอันนี้มันมีอยู่เห็นใหม่ สิ่งที่มีอยู่เนี่ย เนี่ย มันเป็นเรื่องของการเสพกาม ที่นี้พอเข้าไปถึงจับ

เจโตวิมุตติเห็นใหม่ ย้อนกลับเข้าไปจับเรื่องขั้นอันละเอียด จับสิ่งที่ว่ามันเป็นข้อมูลของใจได้เห็นใหม่ เนี่ย นางคันทา นางอรติ เนี่ย สิ่งนี้ เนี่ย ลูกของพญามาร สิ่งนี้เป็นแม่ทัพ โลกนี้ติดอยู่ในโอชะ กามโอชะนี้เป็นมีอำนาจเหนือใจดวงนี้ แล้วอยู่ในใจดวงนี้ เพราะมีความรู้สึกอันนี้มันจะจับสิ่งนี้ สิ่งนี้มันจะกวนใจอยู่ตลอดเวลา

แล้วย้อนกลับเข้าไปเห็นสภาวะ ยิ่งเห็นสภาวะ เหมือนกับเราเป็นคนไข้ คนไข้ที่ดูแลนะ เนี่ย ถ้าหมอยังไม่ได้ผ่า ยังไม่ได้วินิจฉัย เราก็เหมือนกับปกตินะ แต่ถ้าเราเป็นคนไข้อยู่แล้วผ่าออกมา เนี่ย มันจะเป็นสิ่งที่เป็นเนา เนื้อเป็นหนอง สิ่งนี้อยู่ในใจเหมือนโรคร้ายในกระเพาะของเรา ในท้องของเราผ่าออกมา มีแต่ความสกปรกโสโครกนี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อเราจับสิ่งนี้ได้ สภาวะนี้นี้ใจคำว่าอสุภะ มันอยู่ตรงนี้ ถ้าอสุภะเพราะอะไร เพราะจิตมันติดอยู่กามราคะ มันเป็นสภาวธรรม

มันไม่ใช่เป็นสิ่งที่เราคาดหมายหรือ สภาวะธรรมเกิดขึ้น มาจากใจ สภาวะธรรมเกิดขึ้นมาจากสถานะของเขา เหมือนของที่มีน้ำหนักขนาดนั้น เราจะมีกำลังขนาดไหน เราก็กองได้หนักมาก หนักน้อย อยู่ที่กำลังของเราเห็นไหม สภาวะของจิต ถ้าจิตมันมีกำลังขนาดนี้ ความละเอียดขนาดนี้ เข้าไปมันจะเป็นกามราคะจากภายใน ถ้ากามราคะจากภายใน นี่ไง เป็นวิปัสสนาไปตรงนี้เห็นไหม เนี่ย ชาติรู้เห็นชาติไม่รู้ ชาติไม่รู้คือกาย ชาติรู้คือเรื่องของเจโตวิมุตติ

เรื่องของกาย มันจะเป็นอสุภะ พิจารณาขนาดไหน มันจะทำลาย มันจะกลับไปสู่สภาพเดิม สภาพเดิมหมายถึงว่ามันละลายลง มันละลายลงแล้ว ความทุกข์หัดตัวเข้ามา ยิ่งทำจุดบ่อยครั้งเข้า ความชำนาญนะ ความชำนาญของการกระทำเนี่ย มันจะรันเข้ามา รันเข้ามาจนสิ่งนี้มันจะเข้ามาใกล้มาที่ใจเห็นไหม เข้ามาใกล้เนี่ย แล้วเราระเบิดมาที่ใจ ทำลายครีโนออกจากหัวใจเห็นไหม ถ้าครีโนออกจากหัวใจเนี่ย ข้อมูลใจ เห็นไหม ปฏิฆะ กามราคะ ปฏิฆะคือสัญญา คือสิ่งที่พอใจของจิตนั้น

ถ้าจิตข้อมูลสิ่งที่มันพอใจ ทำลายความที่พอใจ ทำลายสถานะที่ตั้งเห็นใหม่เนี่ย กามมันตั้งอยู่บนความรู้สึก ถ้ามันทำลายความรู้สึก ทำลายฐานที่ตั้งของกามนั้น กามจะเกิดได้ยังไง ถ้าทำลายกามนั้นนะ แต่กามสิ่งที่อนาคา ๕ ชั้นเห็นใหม่ พิจารณากายยังมีกายอยู่นะ กายคือเงา คือเงา คือการเปรียบเทียบเห็นใหม่ เงาเห็นใหม่ เช่น อาหารเนี่ย เรากินอาหารมาตั้งแต่ตอนเช้า ตอนนี้อยู่ถึงอาหารตอนนั้น ภาพเห็นชัดใหม่ ชัด ใจก็เหมือนกันชำระล้างเราไป

อนาคา ๕ ชั้นเนี่ยจะละเอียดเข้าไป ละเอียดเข้าไป เนี่ย แล้วพาไปเข้าว่าตรงนี้เป็นมรรค ๔ ผล ๔ แล้วจะคิดตรงนี้หมดเลย สุดท้ายแล้วว่างหมด ว่างจนเหมือนกับพลังงานเห็นใหม่ เช่น พลังงานเนี่ย เช่น ความร้อนเนี่ย ความร้อนมันรู้จักตัวมันเองไหม ความร้อนเนี่ยไม่รู้จักตัวมันเองหรือ เพราะมันเป็นความร้อน มันเป็นเพราะสภาวะอันหนึ่งใช่ไหม แต่ถ้าเป็นความว่าง มันก็สภาพคล้ายๆ อย่างนั้นใช่ไหม คล้าย ๆ เพราะมันมีอวิชา แต่ไม่เป็นอย่างนั้น ถ้ามันมีวิชา ถ้ามันยังมีวิชา เนี่ย ความร้อนนั้น เพราะความร้อน สิ่งที่เป็นพลังงานนั้นมันไม่มีชีวิต

แต่อวิชา จิตปฏิสนธิมันมีชีวิต ปฏิสนธิวิญญาณ ปฏิสนธิจิต ไม่ใช่อาการของจิต ไม่ใช่อาการของวิญญาณในขั้น ๕ เห็นใหม่ วิญญาณในขั้น ๕ วิญญาณในขั้น ๕

ต่างๆ นี้ มันเป็นสถานะ ของวิญญาณในอายตนะใจใหม่ แต่ที่นี่มันไม่ต้องอาศัยอายตนะ เห็นใหม่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย สิ่งต่างๆ เข้าผ่านสื่อเราไปแล้วจะไปปกครองอยู่ที่ใจ ถ้าใจไม่รับรู้ขณะที่กระทบกับตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจดวงนั้น ใจไม่รับรู้สิ่งต่างๆ ใดเลย

แต่ขณะที่เข้าทำลายกิเลสอย่างหยาบๆ เข้ามาเนี่ย วิปัสสนา ชาติรู้เห็นชาติไม่รู้ วิปัสสนากันจนเป็นผลขึ้นมาเนี่ย มันจะหดสั้นเข้ามา หดสั้นเข้ามา หดสั้นเข้ามา หดสั้น มันไม่ต้องอาศัยอายตนะ มันไม่ต้องอาศัยสิ่งใดไปกระทบ มันเป็นพลังงานอันหนึ่ง พลังงานอันนี้มันมีชีวิต สิ่งที่มีชีวิตเนี่ย มันจะย้อนกลับเข้ามา ถ้าจับตัวสิ่งนี้ได้เห็น ใหม่ เนี่ย สิ่งที่มีจับได้ เนี่ย ชาติรู้ ชาติรู้มันไปเห็นชาติไม่รู้ แล้ววิปัสสนาชาติรู้เข้ามาอยู่ ตลอดเวลา แล้วตัวชาติรู้ล่ะ มันเป็นตัวการของจิต มันเป็นตัวสมมุติฐาน เป็นตัวของจิต เห็นใหม่ เนี่ย ตัวชาติรู้เนี่ยเป็นตัวอวิชา

ตัวชาติรู้เนี่ยเป็นตัวพญามาร สิ่งที่เป็นพญามารเห็นใหม่ เนี่ย ที่ครูบาอาจารย์บอก เนี่ย ที่ว่าพญามารเหมือนกับยักษ์ เหมือนมาร ที่เขาเขียนไว้ตามโศภิตเห็นใหม่ ว่าเป็น ยักษ์เป็นมาร สิ่งต่าง ๆ พอเข้าไปแล้วจะไปติดที่มารนี้หมดเลย มารนี้จะทำให้เราไปยอม จานน กับมันอีกเห็นใหม่ ถ้าไปยอมจานนก็เหมือนว่างใจ ว่างๆ ใครก็ว่างไปหมดเลย ถ้าเป็นความว่างอยู่ใครจะรู้ว่าว่าง ถ้ามันจะมีความว่างอยู่เนี่ย ความว่างมันพลังงานที่เป็น ความว่าง มันรู้ตัวมันเองใหม่ มันสามารถสื่อความหมายกับคนอื่นได้ใหม่

แต่ถ้าเป็นความว่างอย่างนี้ คนที่สื่อความหมายมันเป็นใคร คนที่สื่อความหมาย คือตัวอวิชาใจ คือตัวที่สิ่งมีชีวิตนั้นๆ แล้วมันย้อนกลับเข้ามาเห็นใหม่ ชาติรู้เนี่ยมันจะ ทำลายตัวมันเอง ที่ว่าสิ่งที่ชาติรู้ทำลายตัวชาติรู้เห็นใหม่ ชาติรู้เนี่ยไปเห็นชาติที่ไม่รู้ แล้ว ปล่อยางชาติรู้เนี่ยเข้ามาหมดเลย แล้วชำระสะสางเก็บกวาดจนเข้ามาทั้งหมดถึงตัวมัน เองเห็นใหม่ แล้วมันจะจับตัวมันเองได้ จับตัวมันเองได้ แล้วมันทำลายตัวมันเองเห็น ใหม่ สิ่งที่ทำลายตัวมันเองถึงที่สุด นี้ไง ถ้าทำลายถึงที่สุด เนี่ย พระอรหันต์

ถ้าพูดถึงสมมุติไม่มีว่าง ไม่มีสิ่งใดๆ เลย สิ่งต่างๆ เห็นใหม่ แต่ถ้ามันออกมาโดย สมมุติที่ว่า ว่าง ๆ อย่างนั้นไง เนี่ยเพราะว่างอย่างนี้ไงเห็นใหม่ คุณนะ เวลาศพคนตายใน ป่าช้าเนี่ย เขาก็มีร่างกายเหมือนกัน ศพเนี่ยมันครบบริบูรณ์นะ เป็นมนุษย์เนี่ยตายไป ก็ เป็นซากศพ ซากศพเป็นอริยสัจใหม่ กายเป็นอริยสัจใหม่

กายจะเป็นอริยสังคต่อเมื่อมีจิต ต่อเมื่อมีความรู้สึก กายเนี่ยเป็นอริยสังคนะ กายเวทนา จิต ธรรม เรียกว่า ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เป็นอริยสังค มันจะเป็นอริยสังคต่อเมื่อเรามีดวงใจ มีผู้ที่ไปกระทำ มีผู้ที่ไปแสวงหา มีผู้ที่ไปจัดการ มันจะเป็นอริยสังคขึ้นมา แต่ถ้ามันไม่มีหัวใจไปพิจารณามัน ร่างกายที่เขาตายไปแล้ว มันเป็นอริยสังคใหม่

คูสิ ดูเวลาที่โจรขโมยเขาทำความผิดพลาดกัน เขาเอาอะไรไปทำ เขาก็เอาร่างกายนี้ไปทำ ถ้ากายนี้เป็นอริยสังค โดยคุณสมบัติของมันเองไง คนเกิดมาเป็นมนุษย์นะ ต้องเป็นพระอรหันต์หมดสิ เพราะอะไร เพราะมันมีอริยสังคมาแล้ว มันก็ต้องทำ มันต้องวิปัสสนาของมัน มันต้องเป็นคนดีทั้งหมดไปสิ ทำไมคนดีก็มี ทำไมคนเลวก็มี ทำไมการวิปัสสนาพุทธบริษัทได้ผลก็มี ไม่ได้ผลก็มี คำว่าไม่ได้ผลหมายถึงว่า การกระทำแล้วเนี่ย มันยังไม่เข้าถึงหัวใจ

การประพฤติปฏิบัติเนเห็นใหม่ ให้ทานร้อยพันพัน ไม่เท่ากับศีลบริสุทธิ์หนึ่ง ศีลบริสุทธิ์ร้อยพัน ก็ไม่เท่ากับมีสมาธิหนึ่ง สมาธิพัน ก็ไม่เท่าเกิดปัญญา ปัญญาวิมุตติใจ ปัญญาทำลายถึงกิเลสเห็นใหม่ ถึงที่สุดแล้วมันต้องใช้ปัญญาเท่านั้น มันต้องการใช้วิปัสสนาเท่านั้น ฉะนั้นขณะที่เราวิปัสสนาอยู่นี้ เราประพฤติปฏิบัติอยู่นี้ แต่ผลยังไม่เกิดขึ้นมานี้ มันก็เป็นสิ่งที่ทางตรง สิ่งที่เราสร้างบุญกุศลมหาศาล

คูสิ จูฬพินถกเห็นใหม่ เวลาพี่ชายให้ไปสีกเห็นใหม่ จะไปสีก เนี่ย บอกว่า กาวนาไม่ได้ กาวนาไม่เป็น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จูฬพินถกเธอไปไหน พี่ชายจะให้ไปสีก อย่าสีกนะ เอาผ้าขาวไปลูบ เนี่ยลูบผ้าขาว ลูบผ้าขาว เนี่ย สิ่งที่ลูบผ้าขาว เพราะอะไรละ แล้วทำไมพอลูบผ้าขาวไป ผ้าขาวมันพอมือเนี่ยมันมีเหมื่อมีโคล ลูบไป ยังไงก็ต้องดำนะ พอทำไปเนี่ยเห็นผ้าขาวนั้นดำนะ มันไปตรงกับจริต เป็นพระอรหันต์ขึ้นมาทันทีเลย

แต่ขณะที่อยู่กับพี่ชาย พี่ชายจะให้ไปสีกเห็นใหม่ นี่ก็เหมือนกัน การประพฤติปฏิบัติ ถ้ามันตรงจริต ตรงนิสัย ทำถูกต้องของเราขึ้นมาเนี่ย มันจะเข้าไปถึงกับหัวใจของเรา แล้วถ้าทำไม่ถึง ทำไม่ได้ที่สุด มันก็เป็นการสร้างอำนาจวาสนาเหมือนพระจูฬพินถกเห็นใหม่ ถึงที่สุดแล้ว เนี่ย ลูบผ้าขาวยังสำเร็จขึ้นมาได้ เพราะมีอำนาจวาสนาของเดิมรองรับไง

นี่เราปฏิบัติของเราขึ้นมา ถ้าได้ผลก็ได้ผล ถ้าไม่ได้ผลก็ปฏิบัติของเราไป ด้วยอำนาจวาสนาของเรา ไม่มีความน้อยเนื้อต่ำใจ ความน้อยเนื้อต่ำใจเป็นเรื่องของกิเลสทั้งหมด การประพฤติปฏิบัติคาดหมายว่าเราจะเอาผลออกมาเห็นไหม เริ่มต้นคาดหมายว่า สักแต่ว่าเลย เริ่มต้นมันก็ปฏิเสธเลยว่า จะให้เป็นธรรม มันเลยไม่ได้อะไรเลยไ้ เพราะชิงสุกก่อนห่าม เพราะเราไม่ก้าวเดินตามทำนองคลองธรรม เราไม่ก้าวเดิน ตั้งแต่การประพฤติปฏิบัติตั้งแต่การเดินออกไป ตั้งแต่ชำระกิเลส ตั้งแต่การปรับพื้นที่ ตั้งแต่การทำงานขึ้นไปเห็นไหม

ครูบาอาจารย์ของเรา ที่ประพฤติปฏิบัติมาแล้วเนี่ย เคยไปทำสภาวะแบบนี้มา เคยทำสภาวะแบบเคยล้มลุกคลุกคลานมา องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหลงผิดหลงถูกอยู่ ๖ ปี เวลาครูบาอาจารย์ของเราเนี่ยหลงผิดหลงถูกมา ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ที่จะไม่มีความผิดพลาดเลยไม่มีนะไม่มี การกระทำมันต้องมีผิดพลาด พระยสะ ฟังองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วสำเร็จเนี่ยมันก็มีอยู่ มีอยู่หมายถึงว่าขณะที่ทำมีอำนาจวาสนา

แต่ก่อนหน้านั้นล่ะ ก่อนหน้านั้นก็หลงผิดหลงถูกมา ก่อนหน้านั้น มีก้าวย่ำเดินมา สิ่งที่ย่ำเดินมานั้นเพราะจิต เวลาย้อนกลับไปผู้ที่มีอำนาจวาสนา ย้อนกลับไปอดีตชาตินะ ย้อนกลับไป เหมือนกับเราคิดถึงเมื่อวานนี้ คิดถึงเดือนที่แล้ว คิดถึงปีที่แล้ว คิดถึงตั้งแต่เป็นเด็ก คิดมานะ มันสลดสังเวชนะ คิดคูสติเป็นหมื่นๆ วันไซ้ใหม่กว่าเราจะโตขึ้นมาเนี่ย นี่ก็เหมือนกัน นึกถึงอดีตชาติไปมันจะไม่มีที่สิ้นสุด

แต่เขาว่าอย่างนี้แล้ว ถ้าสอนอย่างนี้ มันแก้ไขกิเลสกันไม่ได้ อันนี้มันเป็นการเปรียบเทียบถึงกำลังของจิต ถึงสิ่งอินทรีย์ พละ ความมีน้ำหนัก การแบกน้ำหนัก จิตถ้ามันมีพละ มีกำลัง มันก็แบกสิ่งใดก็ได้ ถ้าจิตมันอ่อนแอไม่มีกำลัง เนี่ย มันก็ย้อนกลับไป มันมีที่ไปที่ไป ธรรมขององค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่มีสิ่งใดลอยมาจากฟ้าหรอก มันมีเหตุมีผล เหตุผล เพียงแต่คนจะเข้าถึงเหตุผลได้ลึก ได้ตื้นต่างกัน เข้าเหตุได้ลึกตื้นต่างกันเพราะอะไร เพราะกำลังของใจอันนี้ไ้

เราถึงปฏิบัติ อย่างน้อยใจ สิ่งใดที่เราทำเป็นคุณงามความดี เกิดมาพบพุทธศาสนา พบครูบาอาจารย์ของเรา พบในพระไตรปิฎกว่า กิ่งพระพุทธศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง การเจริญของศาสนา คือธรรมในหัวใจ ไม่ใช่พระ ไม่ใช่สภาวะของธรรม ไม่ใช่สถานะภาวะ มันเป็นธรรม ธรรมเกิดจากใจ ถ้ามีครูบาอาจารย์คอยชี้แนะ เราก็ต้องมีกำลังใจ เรา

ต้องมีกำลังใจของเรา แล้วเราต้องชื่นชมกับชีวิตของเรา ชีวิตเราเกิดมามีวาสนาแล้ว แล้วเราจะปฏิบัติถึง ไม่ถึง ก็อยู่ที่กำลังใจของเรา อยู่ที่ศรัทธาของเรา เอวัง